

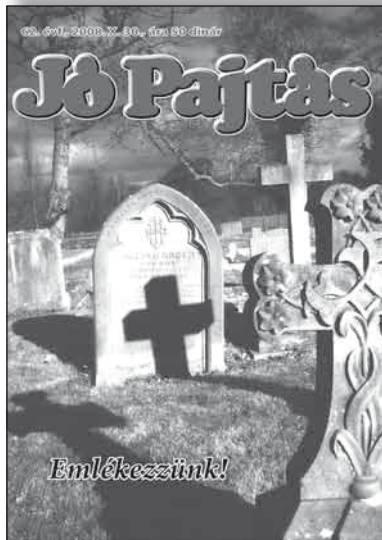
62. évf., 2008. X. 23., ára 50 dinár

31

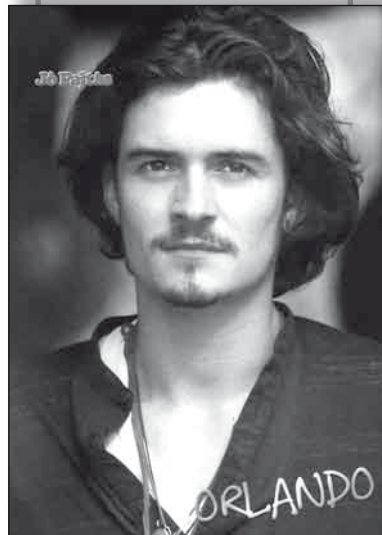
Jó Pajtás

Ünnep

**A jövő heti
Jó Pajtás címlapja
és poszttere**

A hét fotója

Nem ritkák mostanában a testfestő versenyeknek, a minap Újvidéken testfestő tanfolyamot is indítottak – nyilván erre (is) van igény. Kínában azonban néhány nappal ezelőtt egy rendhagyó testfestő performanszt tartottak: a modellek előrehaladott másállapotban levő hölgyek voltak, az ő pocakjuk szolgált festővászonként. Amint képünkön is látható: a motívumok is alkalomhoz illők voltak, gyerekszoba-motívumokkal díszítették a művészek a kismamák pociját, ezzel is föl kívánták hívni az emberek figyelmét a gyermekáldás fontosságára...

Apa és fia

A legújabb amerikai űrturista apja űrhajós volt

amerikai űrállomáson két hónapon át dolgozott, majd tíz évvel később a Columbia űrrepülőgép fedélzetén utazott.

A 47 éves dúsgazdag ifjabb Garriott október 12-én indult egy Szozuz űrhajóval a Nemzetközi Űrállomásra. A kirándulásért 30 millió dollárt fizetett. Az utazás érdekessége továbbá az, hogy Garriott visszatérő társainak egyike, a Nemzetközi Űrállomáson április óta tartózkodó Szergej Volkov ugyancsak űrgyerek, hiszen az ő édesapja, Alekszandr Volkov a nyolcvanas évek végén és a kilencvenes évek elején a szovjet, illetve az orosz kozmonauták csapatát erősítette, és eljutott a Mir orosz űrállomásra is. Garriott két útítársával, az orosz

Jurij Loncsakovval és az amerikai Michael Finckével indulás előtt a Moszkva melletti Csillagvárosban tartott sajtóértekezletén azt fejtegette: az űrturizmus igenis nagy jövedelmet hozó, virágzó üzletággá nővi ki magát.

**Owen
Garriott**

A Nemzetközi Űrállomásra néhány nappal ezelőtt fellőtt Richard Garriott texasi számítógépjáték-fejlesztő apja nyomdokaiba lép. Owen Garriott ugyanis a hetvenes-nyolcvanas években hivatásos asztronautaként kétszer is repült a világűrben. Így a világ hatodik fizetős űrturistája az első amerikai űrhajós gyermek. Az idősebb Garriott előbb 1973-ban a Skylab

Richard Garriott űrhajóstársaival

Gyermekhét a reneszánsz évében

Nem panaszkodhatnak az óbecsei petőfis gyerekek. Ismét kedvükre kiszórakozhatták magukat a gyermekhéten, köszönhetően a főszervezőnek, **Kákonyi Erika** tanárnőnek.

Első napon, hétfőn szerepcserre történt: a diákok naplóval a kezükben mentek órára, a tanárok meg tanultak. Megtörtént, hogy ők sem tudtak felelni. Másnap, kedden a reneszánsz korban találták magukat. Négy műhelyben dolgozhattak, voltak: képzőművészek, építészek, szobrászok, költők. Lerajzolták Kolumbusz Kristóf hajóját, virágénekeket szerkesztettek, a szobrászok agyagból jogart, koronát, palástot, kelyheket készítettek, míg a tervezők reneszánsz kori épületeket, várakat alkottak homokból. Szerdán a pályán ügyességi versenyt szervezett **Jáger Stevan** tornatanár. Csütörtökön került sor a nagy napra. A főcitanáró kihirdette, mi lesz a főladat: – Sok pénzt kell összegyűjteni, mert a párizsi Louvre, a világ egyik legismertebb múzeuma olyan nagy gázzsámlát kapott, hogy nem tudták kifizetni. Segítenünk kell. Az óbecsei gyerekek vállalták, hogy előteremtik a sok pénzt, a ringlót, mert így hívták a pénzüket. Összesen kilenc helyen kellett teljesíteniük, ahol pénzt kaptak. A gyönyörű Mona Lisát kellett megnevetetni (**Lázár László** műszaki tanár úr alakította), ami nemigen sikerült, mert nagyon komoly volt. **Horváth Lídia**, az iskola pedagógusa gumiugráló iskolájában a gyorsugrást fizette meg legjobban. A némettanáró, **Čolak Milena**, aki varázslót alakított, olyan italokat, teákat készített, hogy aki ivott belőlük, gyorsan tudta mondani a német nyelvtörőket, amiért a tanáró fizetett.

Tojzán Ákos nyolcadikos volt az udvari bolond. Szép néptáncokra tanította az érdeklődőket. Aki meg tudta tanulni azt a táncot, melyet eltáncolt, pénzt kapott. A Zenebona csoport fő muzsikusa, Kákonyi Erika földrajztanáró harmonikán eljátszotta a népdalt, s amelyik csoport el tudta énekelni, jutalompénz járt érte.

Tóth Zsolt bigitanár úr igazságvizsgálója előtt álltak a legtöbben: húszan is várakoztak, hogy rájuk kerüljön a sor. Uri Gellert a magyartanár úr, **Szűcs Budai Engelbert** alakította, ott is sor volt. **Tokić Dóra** matektanárónél mértani alakzatokat kellett összerakni, amiért szintén pénz járt. A székláb-kötözők is időre dolgoztak. Végül sor került a „festmények” elárverezésére, melyet Uri Geller bonyolított le. Hogy összegyűlt-e annyi pénz, hogy kifizessék a gázzsámlát, az nem is olyan fontos. A lényeg, hogy mindannyian jó szórakoztak, és mi is velük.

Koncz Erzsébet

A gyorsugrásért is pénz járt

Uri Geller köszöntötte a diákokat

Német mondókák pénzért

Tojzán Ákos

Ezt táncoljátok utánam

Sinkovics Áronnak már egy marék pénze van

A főcitanáró a harmonikával

Az igazságvizsgáló

A komoly Mona Lisa

Az árverésre váró festmények

Gyermekhét a színek jegyében

Október második hetében másként teltek az iskolai napok, mint egyébként. A Gyermekhét alkalmából az iskolák színes programmal készültek a tanulók számára. Rövidített órák, szabadtéri rendezvények és foglalkozások jellemezték ezt a pár napot, aminek sajnos megvoltak a maga hátrányai is, hiszen igencsak rövid ideig lehetett élvezni a hét örömeit, a következő héten pedig bepótoltak minden elmaradt felelést és ellenőrzőt.

A szabadkai **Ivan Goran Kovačić iskola** a Gyermekhétet a színek jegyében szervezte meg, ami elsősorban az öltözékben nyilvánult meg, és sok egyéb különlegességgel fűszerezték meg ezeket a napokat, amiről az ötödikes **Mészáros Fanni** és **Alevity Ádám**, a hatodikos **Bartol Brigitta** és **Ábrahám Máté**, a hetedikos **Nagy Andrea**, **Lality Anita** és **Nyáry Ákos**, valamint a nyolcadikos **Pap Dániel** mesél nektek.

Máténak leginkább a tanár-diákcsera tetszett, amikor is a gyerekek tartották az órát a tanárok helyett.

– Egy vagy két tanuló közösen tartotta meg az órát, de főként ismételtünk. Én a földrajzot tartottam, és bár nem kellett nagyon szigorúnak lennem, mert jól viselkedett az osztály, nem volt túl kellemes ott állnom. Szerintem nem jó tanárnak lenni – állapítja meg Máté. A színes napok közül a kedd okozott neki egy kis problémát, mivel aznap a rózsaszín dominált. Úgyeszen oldotta meg a dolgot, hiszen egy rózsaszínű plüss malacot kötött a nadrágövére, ezzel pedig megúsza a kilátásba helyezett felelést is. A színes napok közül a kék volt a kedvence.

– Nekem is a tanár-diákcsera tetszett a legjobban – mondja Fanni. – Műszaki órát tartottam az osztálynak, de elég hangosak vagyunk, ezért nem is volt olyan könnyű. Míg a díszteremben karaokeverseny és divatbemutató volt, kint cserebrevásárt tartottak, ahová mindenki elhozta azokat a dolgokat, amikre már nincs szüksége, és egymás között adták, vették, elcserélték. Én egy kis ékszerdobozt cseréltem egy szép noteszért. Jól éreztem magam a Gyermekhéten, mert a rövidített órák miatt nem nagyon lehetett komoly dologgal foglalkozni.

Az Exspecto Mentálhigiéne Alapítvány kiállítására a nyolcadikosok látogattak el, amiről Dániel mesélt bővebben.

– A kábítószerrel csináltak kiállítást, drogosokról készült képeket mutattak be, láttuk, hogy milyen fázisokon mentek keresztül, voltak olyan szobák, ahol más-más kábítószerrel mutattak be, egy tükörszobában pedig kisfilmeket vetítettek, és az embernek olyan érzése volt közben, mintha ő maga is drogozott volna. Nagyon élethű volt, és sokat tanultunk belőle. Tetszett ez a hét, de talán nem kellett volna ennyire lazára venni, mert a következő héten sokkal több tanulnivalónk lesz.

Ákost a Gyermekhét emberbarát akciójáról kérdeztük.

– Édességet vagy olyan ruhákat, amikre már nincs szükségünk, összegyűjtöttük és elküldtük a Žarko Zrenjanin Általános és Középsiskola diákjainak. Jó ötletnek tartom az ilyen akciót, mert azok is örülnek, akik kapnak, és azoknak is jó, akik adnak. Nekem is jó érzés volt segíteni. Tetszett a szerda, mivel csak három rövidített óránk volt, azután meg kimentünk a Sétaerdőbe. A színes napok annyira nem tetszettek, főleg a rózsaszínnel volt gondom, de megoldottam. A vásáron nem néztem körül, a karaokeversenyen voltam, és jókat nevettem. Szerintem borzasztóan énekelnek az oda járó gyerekek – foglalja össze Ákos a versenyről alkotott véleményét.

Andrea nem bánna, ha egész évben ilyen lenne az iskola, nem lenne felelés, ellenőrző, és maradnának a rövidített órák. Főleg a zöld és a sárga nap tetszett neki, de a pink szín neki is gondot jelentett.

– A divatbemutatóról lemaradtam, de a karaokét láttam, és nagyon szórakoztató volt, mert alig akadt valaki, aki jól énekelt. A tanár-diákcserét is érdekesnek találtam, és a jótékonyági akciót is nagyszerű ötletnek

tartom, mert jó dolog segíteni másokon. Lehetne gyakrabban ilyen akciót szervezni.

– Angolorát tartottam az osztálynak. Elég jól sikerült, de nem szeretnék többet ilyen csinálni, vagyis tanár lenni, mert nagyon sokat kellene előtte készülni az órákra, és nehéz rendet tartani a gyerekek között. A kék szín tetszett a legjobban, a rózsaszínt viszont nem sehogyan sem tudtam megoldani. A pirossal már nem volt baj, mert van piros felsőm, azt húztam fel. Nagyon tetszett a vásár, sok apróságot sikerült eladnom, azután másnál vásároltam, és azt drágábban adtam tovább – meséli Ákos, a vásár talpraesett üzletkötője.

Brigittának nagyon tetszettek a programok, főként a tanár-diákcsera, ahol ő maga is tartott egy zeneórát, de ő sem lelkesedik azért, hogy tanár legyen.

– A karaokén nagyon sokat neveltünk a barátnőimmel, a vásárt csak megnéztem, de nem vettem benne részt, bár találtam néhány dolgot, ami tetszett. Az emberbaráti akció is jó volt, jó ötletnek tartom az ilyen gyűjtést. A színek közül a zöld és a kék tetszett leginkább, de minden napra fel tudtam öltözni. Jó volt a Sétaerdőben is, labdáztunk, beszélgettünk, jólesett kicsit kimozdulni.

– Bár tetszett a Gyermekhét, jobb lett volna, ha minden marad a régiben, mert tele voltunk ellenőrzőkkel, és nehéz egyszerre mindre készülni. Érdekesek voltak a programok, tartottam egy magyarórát is. Jó volt az erdőben is, a divatbemutatóról viszont lemaradtam, de láttam a nyolcadikosokon, hogy milyen ruhákban jöttek, gondolom, az otthoni ruhatárból állították össze a divatbemutatót. A karaokén nem vettem részt, mert nem akartam égetni magam, de láttam, és jól szórakoztam. Jó volt ez a hét – jelentette ki végül Anita.

Kép és szöveg: Sztojánovity Livia

Magyar '56

Nagy Imre

Az 1956-os forradalom Magyarország népének a sztálinista diktatúra elleni forradalma és a szovjet megszállás ellen folytatott szabadságharca, amely a 20. századi magyar történelem egyik legmeghatározóbb eseménye volt. A budapesti diákok békés tüntetésével kezdődött 1956. október 23-án, és a fegyveres felkelők ellenállásának felmorzsolásával fejeződött be november 10-én.

Az október 23-i budapesti tömegtüntetés a kommunista pártvezetés ellenséges reakciója és a fegyvertelen tömegre leadott véres sortűz következtében még aznap éjjel fegyveres felkeléssé nőtt. Ez a kormány bukásához, a szovjet csapatok visszavonulásához, majd a többpártrendszer visszaállításához és az ország demokratikus átalakulásához vezetett. November első napjaiban az új kormány megkezdte a tárgyalásokat a Szovjetunióval a szovjet csapatok teljes kivonásáról, a Varsói Szerződésből való kilépésről és az ország semlegességéről. A szovjet politikai vezetés azonban a kezdeti hajlandóság után meggondolta magát, és miután a nyugati nagyhatalmak biztosították arról, hogy nem nyújtanak a magyar kormánynak segítséget, november 4-én a szovjet csapatok hadüzenet nélküli háborút indítottak Magyarország ellen. Az aránytalan túlerővel szemben egyedül maradt ország több napon át folytatott szabadságharca így végül elbukott.

A harcokban a titkosítás alól 1993-ban feloldott statisztikai adatok szerint 2652 magyar és 720 szovjet állampolgár esett el. A sebesültek száma magyar oldalon 19 226, míg szovjet oldalon 1540 fő volt. A forradalom következményeként kb. negyedmillió magyar hagyta el az országot, főleg nyugatra, kisebbrészt délre, Jugoszláviába menekülve.

1957. januártól a forradalom otthon maradt résztvevőit tömegesen börtönözték be, majd sokukat kivégezték. Halálra ítélték és kivégezték Nagy Imre miniszterelnököt is. A brutális megtorlást és a magyar nép elnyomását a világ közvéleménye egyként elítélte. A forradalom leverését követő évtizedekben Magyarországon tilos volt erről az időszakról beszélni, ellenforradalomnak bélyegezték, később „októberi sajnálatos eseményeknek” nevezték. 1989 óta a forradalom kitörésének napja, október 23. nemzeti ünnep Magyarországon.

(A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából)

Üllői út, Nagyvárad tér, Kálvin tér

meg. Elkeseredetten, felháborodottan nézik a pusztulást.

– Az ostrom után (1945-ben, a szerk. megj.) nem nézett így ki a város. Hol fogunk most lakni? Hogy lesz újból lakásom, bútorem? – hallom mindenfelől.

A kép, melyet szemem átfog, valóban minden képzeletet felülmúl. Házak, melyekben egy ép lakás sincs. Házak, melyeknek lakói egy hete pincékben élnek és nélkülöznek.

A Baross utcától távolodva az Üllői út felé haladok. Térdig járok a romok, a törmelék között. A járdán, az úttesten felszakított villamossín, felfordult gépágyú, elégett teherautó és nem utolsósorban halottak. Orosz, magyar egyenest.

A sarok előtt fegyveresek állnak őréséget. Vigyáznak a rendre. A tulajdonjog megállapítása miatt igazoltatják a járműveket. Mindenhol nagyszámú kíváncsiskodó, nézelődő. Sok szépet nem láthatnak. Itt még borzalmasabb a látvány. A negyed teljesen lakhatatlan. Emberek százai, ezrei váltak hajléktalanná.

A Kilián laktanya romhalmaz. Falán ép hely nincs. A Körút felé tekintő sarka padlástól a pincéig lerombolva. Üveg nélküli ablakok, bútor nélküli szobák sivár képe látható. Látszik, hogy alig pár órával korábban még dörögtek a fegyverek.

A laktanya kapujában egymás után jelennek meg a többnapos harc hősei. Nők, férfiak, fiatalok vegyesen. Bekötözött kezek, átkötött fejek, de arcuk elszántságot, kemény akaratot tükröz. Az Üllői út, a Nagyvárad tér és a Kálvin

tér felé hasonló képet mutat. A pusztulás talán valamivel kisebb. Önkéntelenül adódik a gondolat: ki felelős mindezért? Kinek a lelken szárad fiaink élete és épületeink romhalmaza. Egy biztos. Felelnie kell érte...

...A Rákóczi út és a Síp utca sarkán vagyunk... A szemben lévő oldalon hármas honvédjárőr halad. Beleillenek a békés képbe. Hirtelen lövés dörren. Már csak ketten vannak. A harmadik átlőtt fejfel az úttest porában fekszik... A gyilkos láthatatlan...

...Megrázó látványt nyújtó gyászos menet. Elöl egy anya, talpig feketében, csak a haja és a kezében lévő őszirózsacsokor hófehér. Ezekben a napokban őszült meg, amikor a fiát elvesztette. Jobbról-balról egy-egy fiú támogatja s a hatalmas fekete lobogó szélét lányok viszik... A Parlament elé vonul a gyászoló tömeg, fegyver nélkül, a szó, az igazság fegyverével követelni a vérontás beszüntetését, az oroszok távozását.

Hány és hány anya és mennyi fiatal nevében vonult kedd délután ez a gyászoló menet a Parlament elé. Mind békében, függetlenségben akar élni, dolgozni. Legyen figyelmeztető az anyák és a fiatalok gyásza.

(Népszava, 1956. október 31. – részletek)

A két-három napos eső után kedd reggel derűs napsütés fogad az utcán. Munkába igyekeznek. Az utca csendes, békés.

Az Üllői út felől sem hallatszik semmi. A Rákóczi tértől kezdve mindjobban elszorul az ember szíve. Golyó ütötte, gránát szakította „sebek” tátongnak a házak falán. Rom, törmelék, kilőtt harcokcsi, felfordult villamos mindenütt. A Baross utcánál nagy tö-

Kik jöttek vendégségbe?

Nem akárci jöhetett be az országba. A gyepükön átvezető utakat mindennütt katonák őrizték, s akár ki-, akár befelé igyekezett valaki, megvizsgálták, kikérdezték. Külön „kapuk” épültek erre a célra, kisebb erőddel, például Kapuvárnál, amely nevében ma is ezeknek az időknek az emlékét őrzi.

A nyugati vendégek legtöbbször a mosoni kapun keresztül érkezett, a Duna és a Fertő között vezető úton. De nem a közvetlen szomszédságból jöttek. Az osztrák és a bajor betelepülőket sokáig nem szívesen látták magyar földön, mert a legtöbb nyugati támadás öfelőlük érte – már Szent István óta – az országot. A Rajna-vidékiek egészen mások voltak, akár németek, akár németalföldiek, akár vallonok, franciák. Ők sohasem jártak nálunk sikertelen hódítóként, de a magyar hadak dúlásait sem szenvedték meg.

Náluk inkább a helyi földesurak, várurak dúlták egymás birtokait, sanyargatták a paraszti népet. Ennél is nagyobb baj volt azonban, hogy a sokasodó falusiak kezdtek már annyian lenni: lassan egymástól sem férték. Jórészt elfogytak az újonnan feltörhető, meghódítható földek.

Hová menjenek? A városok is csak módjával fogadtak be új polgárokat.

Sokan felkerekedtek hát, s elindultak kelet felé: az Elbán, az Oderán, a Morván, a Lajtán túlra, ahol kapósabb volt még a munkáskéz, mint mag a föld. Többszörre csapatosan jöttek, előzetes megegyezéssel. Tudták, mire számíthatnak, milyen jogokra, milyen terhekre. Magyarországot már csak azért is kedvelték, mert mindenütt híre járt, hogy itt milyen sok a ló és milyen olcsó. Nyugaton jóformán csak a nemesurak feszítettek lóháton, lovas kocsin. Nálunk a lovasparaszt sem volt ritka. Igaz, hogy egy kicsit alacsonyak és borzasak voltak ezek a magyar parlagi lovak, de igen szívósak. Nagyon is megérték az árukat.

Nem a lóvétel volt persze a vendégek első dolga, hanem az erdőirtás, házépítés, szántás-vetés, szőlőtelepítés, az új hazában való mielőbbi meggyökerezés. Addig kellett túljutniuk a nehezén, amíg tartott a türelmi

idő, s nem zaklatták őket sem az adó-, sem a dézsmaszedők, sem a saját földesuraik a nekik járó szolgáltatásokért. Nemcsak szántóvetők, szőlőművelők jöttek szerencsét próbálni, hanem iparosok, kereskedők, bányászok, katonák.

Az első vendégek, akikről tudomásunk van, még Taksony fejedelem idejében telepedtek le a Duna partján, a pesti révnél, a római erőd ottani romjai között (a mai Erzsébet hídnál). Ők a Volga mellől jött bolgár-török kereskedők voltak, mégpedig mohamedánok, vagyis régi magyar szóval: böszörmények. Izmaelitáknak, sőt szerencséneknek is hívták őket és azokat a hittestvéreiket, akik Allah-hívó létükre utóbb az Árpád-kori keresztény Magyarország legfőbb pénzügyeirei lettek. Főleg ők verették és váltották a pénzt, szedték a királyi adókat, vámokat, kezelték az ércbányák, a sóaknák jövedelmét, de sok gazdag kalmár is akadt közöttük. Ezek leginkább a keleti országok kincseit kínálgatták, a nyugat-európai kapcsolatok fő szövőgetői viszont a zsidó és a francia kereskedők közül kerültek ki.

Franciák az akkori Magyarországon?

Még hozzá annyian, hogy a 12. századtól már egész városnegyedeik voltak! Például Esztergomban, Székesfehérváron. De jutott belőlük Egerbe, Nagyváradra, Pécsre, Zágrábra s egyéb püspöki székhelyekre is.

Az ekkoriban érkező német vendégeket szászoknak hívták eleink, még ha nem is Szászországból, hanem a Rajna vidékéről jöttek. Sokan telepedtek le közülük addig csaknem lakatlan tájakon, a Felvidék – a mai Szlovákia – és Erdély erdős hegyei között. Annyi földet tettek termővé az idők folyamán, és olyan városokat, falukat teremtettek a semmiből, még hozzá sereggestül, hogy csak csodálja az ember. Pedig legtöbbjük csak a paraszti munkához értett eleinte. Igaz, olyanok is akadtak, akik tudták, hogy kell új bányákat nyitni, kohókat építeni. Radnán – Észak-Erdélyben – már a 12. század utolján mintegy 24 mázsa színezüsttel gyarapították a király évi jövedelmét.

Keletről továbbra is a felörlődő pusztai népek töredékeit fogadta be az ország, besenyőket, úzokat, később kunokat. Ekkortájt

Kőangyal a pécsi székesegyházból (12. század)

kezdték sokasodni a juhnyájaita terelgető erdélyi román hegyipásztorok is, akik aztán állandó utánpótlást kaptak a Déli-Kárpáton túlról. A gyéribben lakott tájakon fokozatosan le is telepedtek, ők olvasztották magukba az itteni szlávok még meglévő maradványait.

A székelyek is ekkoriban ülték meg véglegesen mai lakóhelyeiket, kivéve a később benépesített Háromszéket. Ők nem voltak ugyan vendégek: őseik még valahol Levédiában csatlakoztak a magyar törzsekhez.

Ugyanez történt a Kárpát-medencében talált avarokkal, majd utóbb a besenyők, az úzok, a kunok, a jászok hozzánk betelepült maradványaival is. A Kárpát-medencében lelt szlávok egy része szintén felszivódott a magyarságba, francia és vallon vendégeinkről nem is szólva. Az Árpád-korban és utána betelepült németek viszont jobban megőrizték nyelvüket és hagyományait. A románok pedig még náluk is jobban.

Így történt, de miért? Századokon át együtt élő népeket mi enged vagy nem enged egymásba olvadni?

Vannak erre bölcs magyarázatok. Többé-kevésbé elfogadhatóak is. Mégis, csak annyit tudhatunk biztosan, hogy íratlan és írott történelmünk folyamán sokféle népnek a vére keveredett el ereinkben. Az Árpádok korában különösen. De ettől nem lettünk kevésbé magyarok. Magyarnak lenni, vagy akár más néphez tartozónak lenni nem test és vér, hanem nyelv és lélek dolga.

Varga Domokos: A mogyeriektől Mohácsig című könyve nyomán

Október 23.

Ma Gyöngyi, Gyöngyvér, Ignác, Koppány, Stefánia napja van.

Gyöngyi

A régi magyar gyöngy szóból származik. Lehet a Gyöngyvér név becézése is, amely Arany János névalkotása (Buda halála). A költő magyarázata szerint a jelentése: gyöngytestvér.

Stefánia

Latin eredetű név, az István férfinévnek a latin Stephanus alakjából képzett női név. Jelentése: virágkoszorú.

1956. október 23. (52 éve történt)

Népfelkelés tört ki Magyarországon, ahol a szovjet csapatok kivonását, szabad választásokat, többpártrendszert, a sztálinizmussal való szakítást, a cenzúra eltörlését, a politikai foglyok szabadon bocsátását és a mezőgazdaság megreformálását követelték.

1989. október 23. (19 éve történt)

Magyarországon az 1956-os forradalom évfordulóján kikiáltották a köztársaságot. Szürös Mátyas ideiglenes köztársasági elnök több tízezer ünneplő előtt, a Parlament erkélyéről déli 12 órakor kikiáltotta a Magyar Köztársaságot. Ez a szimbolikus lépés véget vetett a kommunista Népköztársaságnak, amely átadta a helyét a többpártrendszerű, piacgazdasági elveket valló, parlamenti demokrácián alapuló Köztársaságnak. A kormány az időzítettél az 1956-os rehabilitációhoz csatlakozott.

1613 (395 éve történt)

Bethlen Gábert választotta Erdély fejedelmévé a kolozsvári országgyűlés, aki a Habsburgok és a törökök között politizálva az önálló – esetleg a királyi Magyarországgal egyesített – Erdély létrehozására törekedett.

Október 24.

Ma Salamon, Ráhel, Rafael, Arétász, Harald, Gilgames, Herold, Ráfis, Gilberta napja van.

Arétász

Arab eredetű görög név, négy ókori nabateus királynak a Bibliában is előforduló neve. Jelentése: fémműves.

Harald

Északi germán eredetű név. Jelentése: sereg, merész.

1929 (79 éve történt)

Fekete csütörtök a New York-i tőzsdén, amellyel kirobbant az 1929–1933-as gazdasági világválság. Valami hasonló történetik mostanában is...

1632 (376 éve történt)

Delftben megszületett Antonie van Leeuwenhoek holland természettudós, a mikrobiológia megteremtője, akinek felfedezései: vörösvérsejtek, infusoriák, baktériumok, hímivarsejtek, harántizmok rostjai.

Október 25.

Ma Blanka, Bianka, Fodor, Margit, Mór, Krizanta, Bónis, Dárius, Jusztin, Marcián, János, Bonifác napja van.

Blanka

Középlatin, spanyol eredetű név. Jelentése: fényes, ragyogó, tiszta. Más magyarázat szerint, Germán eredetű névnek a latinósított formája. Jelentése ugyanaz.

Fodor

Magyar eredetű név. Jelentése: göndör hajú.

1825 (183 éve történt)

Megszületett ifj. Johann Strauss osztrák zeneszerző, a valcerkirály.

1838 (170 éve történt)

Megszületett George Bizet a romantika nagy francia zeneszerzője (Carmen).

1861 (147 éve történt)

Kaposvárott megszületett Rippl-Rónai József festőművész és iparművész, a magyar szecesszió kiemelkedő alakja. Ismertebb festményei: Babits, Karinty Frigyes portréja, A körtvélyesi kastély, Apám és Piacsek bácsi vörös bor mellett, Nő fehérpetyes ruhában.

Október 26.

Ma Dömötör, Albin, Demeter, Baldwin, Amand, Ametiszt, Evariszt napja van.

Demeter

Görög szláv eredetű név. Jelentése: Déméternek, a föld istennőjének ajánlott.

Baldvin

Német-angol eredetű név. Jelentése: bátor barát.

1861. október 26. (147 éve történt)

Johann Philipp Reis német fizikus feltalálta a hangok elektromos közvetítésére szolgáló eszközt, amelyet telefonnak nevezett el. Frankfurt am Mainban, a Fizikai Egylet ülésén mutatta be készülékét, amely a zenét jobban közvetítette, mint a beszédet, így nem terjedt el. Az első használható telefonra 1876. február 14-én az amerikai Alexander Graham Bell jelentett be szabadalmat, és egy 8,5 km hosszú próbaszakaszt készített el. A telefon felfedezésének alapja a hanghullámok elektromos rezgésre való átalakíthatósága és az a lehetőség, hogy elektromos vezetékeken keresztül közvetíthetők.

1911 (97 éve történt)

Megszületett Mahalia Jackson gospel énekes. Legismertebb száma: He Got the Whole World.

Október 27.

Ma Szabina napja van.

Szabina

Latin eredetű név, a Szabin férfinév női párja. Jelentése: a szabinok népéhez tartozó.

1854. október 27. (154 éve történt)

Bács községben megszületett Déri Miksa mérnök, elektrotechnikus. A budapesti József Műegyetem mérnöki szakán kezdte felsőfokú tanulmányait, majd a bécsi műegyetemen vízépítő mérnökként diplomázott. A budapesti és a szegedi folyammérnöki hivatalban közreműködött a Duna és a Tisza szabályozási munkáinak tervezésében. 1882-től kezdett az elektrotechnikával komolyan foglalkozni, első szabadalma a Zipernowszyval közös öngerjesztésű váltakozó áramú generátor volt. Ezenkívül fontos szerepe volt a váltakozó áramú motorok és az egyenáramú gépek fejlesztésében (Déri-motor). Az 1900. évi párizsi világkiállításon Grand Prix-vel tüntették ki az általa feltalált terhelés alatt induló egyfázisú váltakozó áramú motort. Legkiemelkedőbb teljesítményének a párhuzamos kapcsolású, nagyfeszültségű, váltakozó áramú transzformátoros energiaelosztó rendszer kidolgozása számít.

1782 (226 éve történt)

Megszületett Niccolò Paganini, itáliai hegedűvirtuóz, zeneszerző.

1938 (70 éve történt)

A DuPont bemutatott egy új szintetikus anyagot, amit ma nejlonnak nevezünk.

Október 28.

Ma Simon, Szimonetta, Alfréd, Alfréda, Anasztázia, Szalvia, Szalviusz, Szilviusz, Taddeus, Tádé, Tömör napja van.

Szimonetta

A Simon olasz kicsinyítő képzős női párja.

Tádé

A Taddeus német név becézőjének önálló alakja.

Tömör

Ótörök eredetű régi magyar személynév, jelentése vas.

1871 (137 éve történt)

A Tanganyika-tó melletti Udzsidiban Henry Morton Stanley, brit újságíró és Afrika-kutató megtalálta a négy éve elveszettnek hitt David Livingstone brit hittérítőt, kutatót és utazót.

1886 (122 éve történt)

Felavatták a Szabadság-szobrot New Yorkban.

Október 29.

Ma Nárcisz, Teofil, Zénó, Melinda, Ermelinda napja van.

Melinda

Francia eredetű név. Jelentése ismeretlen.

Ermelinda

Germán eredetű név. Jelentése: hermion néptörzshöz tartozó, hársfa, hársfából készült pajzs.

1918 (90 éve történt)

IV. Károly király Hadik János gróftól nevezte ki Magyarország miniszterelnökévé, akinek e tisztségét teljes három napig sikerült betöltenie.

1911 (97 éve történt)

Yachtján pihenve meghalt Joseph Pulitzer, a magyar származású amerikai sajtómágnás, a Pulitzer-díj megalapítója.

Csapodár tojók

Ami Európában a szarvasbögés, az Ausztráliában az emu-dobolás. Ugyanis a távoli földrész nagy testű madarainak társkeresése éppúgy nem marad titokban, mint az erdei vadak szerelmi élete. A párzási időszakban a nőtények mérföldekre is elhallatszható hangos, dobolásszerű hanggal hívják a hímeiket, amelyet felfújott légzőzacskójukkal adnak ki. Egyébként a hímek sem csendesek, nevük hangutánzó szó, amelyet jellegzetes „emu” hangzású kiáltásairól kaptak.

Az emu a strucc után a második legnagyobb madárfaj a földön, testsúlyuk elérheti az 55 kilót is. Óriási izmos lábuknak köszönhetően, ha nem is hétmérföldes, de két és fél méteres léptekkel képesek vágatni. A közlekedésben amúgy is csak lábukat vehetik igénybe. Mivel szárnyaik nem olyan fejlettek, mint madártársaiké, nem tudnak repülni. Tekintélyes futóművük hatékony önvédelmi fegyver is, hiszen egyetlen rúgással leterítenek bármilyen ragadozót. Erőfölkészüknek a táplálékszerzés során is jó hasznát veszik. Az emuknál a tojóké a legnagyobb hatalom, a párválasztás joga. De a családi szerepek náluk amúgy is teljesen felcserélődnek. Esetükben ugyanis nem a tojó, hanem a hím csücsül a tojásokon, amíg az asszony már újabb hódítók társaságát élvezzi. Szegény hímeknek azonban még ezért a szerepért is nagyon meg kell küzdeniük, mert a nász előtt a szemfüles tojó mérlegre teszi őket. Ez szinte szó szerint értendő, ugyanis az egyik

legfontosabb szempont a családapa kiválasztásánál, annak súlya. Itt nem a karcsúság, éppen ellenkezőleg, a minél tekintélyesebb tömeg a vonzó. Ennek nagyon egyszerű oka van. A tojások nyolc hét alatt kelnek ki, és ezalatt az apának egy pillanatra sem szabad elhagyni a fészket, különben veszélybe kerülnek az utódok. Így táplálék után sem nézhet, be kell érnie saját energiataralékaival. Egy ilyen kellető akció alatt akár tíz kilót is veszíthetnek súlyukból, és akinek nincs elég feleslege, nem tudja végrehajtani ezt a felelősségteljes feladatot.

Küldetésüknek még akkor sincs vége, amikor a kis csíkos emucsik kikelnek a tojásokból, hiszen még öt hónapos korukig nevelik és óvják őket. A fiókák egyéves korukban már ember nagyságúak, 2-3 éves korukban pedig ivaréretté válnak, és apjuk példáját követve saját családot alapíthatnak.

Kormi

Nekem sok cicám van, de csak az egyikről írok. Korminak hívják, 3 hónapos. Nagyon aranyos. Fekete szőre van. Néha felborzolja, és ilyenkor úgy néz ki, mint egy süni. Nagyon játékos. Amikor anyu tereget, mindig a ruhák után kapkod. Amikor kimegyünk, a papucsunk között ugrándozik. Folyton-folyvást megijeszti a nagyokat. Attól függetlenül, hogy ő a legkisebb. Én nagyon-nagyon szeretem, mert csintalan.

Bács Bernadett, Ada

Ingváltó állatok

Akígyók egészben vetik le „öltözéküket”. E célból orrukat és fejüket érdes tárgyakkal dörzsölik, és gyakran ásítanak, ugyanis ez is siettet a bőr felrepedését. A szájszögletben felrepedt bőrből aztán kígyózó mozgással, ide-oda vetődve bújnak ki. A vedlést megkönnyíti a testük által termelt váladék, amelyik a régi bőr alá szivárog, siettetve annak leválását.

Bétóven

Akutyám neve: Bétóven. Nagyon játékos és erős kutya. Ha csenget valaki, mindjárt ugat, mert nem bírja az idegen szagot. Ha valaki bántaná, akkor megharapná. Azonnal nyakra támad. Ő az én kutyám.

Papp Noémi, Szabadka

Füstből születő élet

Gyűjtogató
bennszülöttek

Minél perzselőbbek a nyaraink, annál gyakrabban kapunk híreket az erdőket felperzselő, lakott településeket, üdülőövezeteket fenyegető, károsító tüzekről. A megégett, kopár ágakkal az ég felé meredező fák, az elnéptelenedett vidékek láttán óhatatlanul arra gondolunk, hogy milyen gyakran alul maradunk az elemekkel vívott küzdelemben, és mennyire súlyosan károsodott a környezetünk. A szakemberek azonban arra is fölfigyeltek, hogy e téren is megnyilvánul a természet csodálatos életereje. Példáink ugyan a dél-afrikai szavannatüzek utáni újjáéledést mutatják be, a természet azonban hasonló módon viselkedik a hozzánk közelebb eső, számunkra ismerősebb „tüzes” vidékeken (horvát, görög tengerpart stb.) is.

Az észak-amerikai vagy az afrikai földrészen számtalan nyoma van annak, hogy az alkalmoszerűen vagy rendszeresen fellobbanó lángok természetes velejárói bizonyos növénytársulások életének. Közös jellemzőjük, hogy mindannyian valamely szárazabb vagy az év egy részében száraz éghajlatú területeket népesítenek be, állományukat pedig többnyire olyan kemény lombú fák vagy cserjék alkotják, amelyek jól alkalmazkodnak az évszakos tüzekhez.

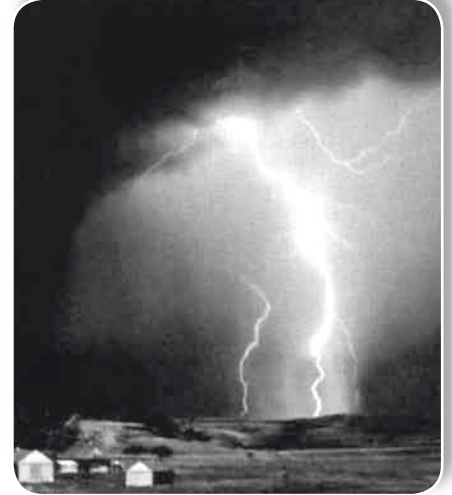
A lombkorona hirtelen elvesztése súlyos megrázkódtatás minden fafajta számára, ugyanakkor új fejezetet nyit a terület újraneprésítéséért folytatott küzdelemben. A tűzvész ugyanis versenytársaikat is megrostálta, így bizonyos mértékig módosította a korábbi erőviszonyokat. Arra is lehetőséget teremtett, hogy az utolsókból akár első is legyenek, ha másoknál előbb és hatásosabban reagálnak a kialakult helyzetre.

Az egyik napról a másikra meginduló adáz versengésnek azok a fajok lesznek a

győztesei, amelyeknek a megmaradt ágrészei vagy kitartóképletei (hagymái, gumói) gyorsabban és erőteljesebben hajtanak ki, szunnyadó magvai pedig előbb csíráznak. Mi lehet az a jel, amely a túlélő magvakat és rügyeket felébreszti alvó állapotukból? Ezzel kapcsolatban számos elképzelés látott napvilágot. Feltételezték, hogy a tűz következtében fellépő hő és szárítóhatás, a talaj kémiai összetételének megváltozása vagy a sértetlen zöld részek molekuláris jelei állhatnak a jelenség hátterében. A feltételezések javarészt helytállóak, de korántsem adnak magyarázatot arra, hogy a talajban mélyen eltemetett magvak és gumók, illetve a törzs alvórügyei miként érzékelik a környezet drasztikus változását.

A gyanú csak viszonylag későn, a nyolcvanas évek közepén terelődött a füstre. Dél-Afrikában közismert volt, hogy a koisan (busman) és zulu törzsek a vízben elnyeletett füst kivonatával öntözik a rutafélék közé tartozó, bukkó (bучо) összefoglaló nevű gyógynövények magvait, hogy kicsírázzanak. Ezt a módszert később az Afrika déli részén háromszáz éve letelepedett búr telepesek is átvették. Ők kéménybe helyezett zsákokban füstölték a kukoricaszemeket. Az eredmény jobb csírázási arány és a csíranövények túlélési képességének növekedése lett. Ily módon még aszályos években is nagyobb termésátlagot sikerült elérni.

A néprajzkutatók megfigyelései megnyitották az utat a füst hatásának intenzív kutatása előtt. A bozóttüzekhez alkalmazkodott növények többségéről bebizonyosodott, hogy kihajtásukhoz vagy csírázásukhoz légnemű, vízben oldott vagy talajba bemosódott füst jelenlétére van szükségük. A kaliforniai chaparral társulás karakterfajai,

a hazai zsálya és a szuharfélék rokonai, valamint számos egyéb faj kizárólag „füstös” vízben hajlandó csírázni.

Ausztráliában a nagy kiterjedésű, a bennszülöttek nyelvén kwongannak nevezett bozótosok egykor a földrész nyugati felének mintegy 30 százalékát borították. Az itt élő selyemtölgy, hanga- és lobéliafajok magvai olykor több évtizedig várják a talajban, hogy a bozóttüzet követően bemosódó füst végre megadja a jelet a csírázáshoz. Az ismertebb vegetációtípusok, amelyeknek az élete szorosan összefügg a tüzekkel, Dél-Afrikában honosak. A fynbos (afrikaans nyelven finom levelű bozótot jelent) a fokföldi flóratartomány jellegzetes képviselője, amely mintegy nyolcezeröttszáz, közöttük 70 százalékban bennszülött fajtából áll.

Bár évente akár többször is elpusztítják a tüzek, a fynbos életében a lángok rendkívül fontosak. A fajok nagy része, így a cukorcserje (Protea), a hangafélék, a gerbera rokonai, valamint az egynyáriak kizárólag füstvízzel való érintkezés után csíráznak ki.

Kissé keletebbre, a Drakensberg égbe nyúló ormain tenyésző felvidéki szavanna és a tőle északra lévő terület élete is szorosan összefügg a rendszeresen előforduló tüzekkel. Hosszú ideig nem volt elfogadható elmélet arról, vajon mi lobbantja fel ezeket a lángokat. Később megfigyelték, hogy az alkalmi téli viharok idején, amikor a legszárazabb a növényzet, négyzetkilométerenként naponta tíz-tizenöt villámcsapás is felelős lehet a tűzvészekért.

Azokért a tüzekért, melyek a pusztulást okozzák, s egyben beindítják az újjáéledést...

RÜGYFAKADÁS

ÉN

1994-ben születtem, mivel szüleim Spanyolországban éltek, ott láttam meg december 31-én a napvilágot.

Ma 13 és fél éves, 167 cm magas és 48 kilós vagyok. Szemem színe barna. Hajam hosszú és gesztenyés színű. Nagyon szeretek barátkozni, ezért rengeteg barátom és ismerősöm van. Mivel aktívan sportolok, voltam már más városokban, falvakban, ahol még több barátot szereztem. Velük telefonon tartjuk a kapcsolatot. Az iskolában erős jeles tanuló vagyok, de ennek apukám nem örül, mert ő hatodikig színikitűnő volt, aztán csak kitűnő. Én viszont csak ötödikig voltam kitűnő. Szorgalmasan tanulok. Amit megtanulok, azt nem veheti el senki, és nem is veszhet el. Nem tartozom sem a legjobb, sem a legrosszabb tanuló közé. Az órákon ritkán rosszalok. Mivel nincs sok szabad időm, ezért be kell osztanom. Diszkóban még nem voltam, de nem is tervezem. Nagyon szeretek horgászni, ezért sokszor áztatom a horgot. Amikor fogok halat, nem hazudok hogy mennyit és mekkorát fogtam, hanem megmondom az igazat. Tehát hazudós sem vagyok. Magamat egy egyszerű fiúnak tartom. Az igazságos embereket tisztellem.

Az életben én mindig ilyen szeretnék maradni.

**Kaszás Adrián, 7. osztály
Samu Mihály iskola, Óbecse**

Monológ

Hát hol is kezdjem... A nevem Nagy Edina.

Középmagas, rövid, szőkés hajú, kék szemű lány vagyok. Imádom az életet, és mindent, ami a világon van, kivéve a tanulást. A kedvességemmel, és hogy sohasem vagyok szomorú, sok mindenkinek a szívébe férköztem: időseknek, minden családtagomnak és a barátaimnak. Egyszerűen szeretem a kalandokat, a barátaimat, szeretem az állatokat, főként a lovakat. Sokan mondják: hogy olyan vagyok, mint akit felhúztak. Vagyis hiperaktív. Szeretek enni, kosárlabdázni, de utálok a pletykát. A pletyka nagyon undorító dolog. Ezért, ha valaki azt mondja, hogy titok, és senkinek se áruljam el, azt nem is teszem. Szeretek még főzni is, emlékszem, az első levesem csak víz meg répa volt, s hogy anyukáméknak azt mondtam:

– Csak egyétek, én valahogy ma nem vagyok éhes.

Ők megették, ha már nincs más!

Voltam már sok helyen. A sok hely között ott van Szentés is. Nagyon szeretem. Ja, és Kiskunhalas, imádom ott lenni, mert ott élnek a nenémék. No, ugorjunk vissza a költeményem lelegejére! Mint mondtam, középmagas vagyok, talán a lábam miatt. A lábaimat kifejezetten utálok, mert olyan rövidek. Az sem kétséges, hogy béna vagyok, mint a bűn, de sokan ezért, már bocsánat a kifejezésért, hülyének tartanak. Szerintük ugyanis aranyos vagyok, és a szeplőim tesznek még aranyosabbá. De ha egyszer utálok őket! Olyan bénák! Na, mindegy!

...Azt is kérdezték már, hogy mi leszek, ha nagy leszek. Nem tudom, fogalmam sincs. Mindenben béna vagyok. Na jó... Majdnem mindenben. Vannak nekünk ugye tanáraink is. Mindegyik tanárt kedvelem, csak néhány tantárgyhoz nincs kedvem. Most inkább nem részletezem! Ugyebár, mint mondtam, kedvelem az állatokat. Az állatok, úgy érzem, közel állnak hozzám. Van egy kutya, aki már egy jópár éve hűségesen őrzi a házat, a neve Szikra. Van egy nimfapapagájom is, a neve Sanyi. Ezenkívül van sok halam. Hát persze, ne feledkezzünk meg az én egyetlen kiscicámról: Túró Rudiról sem. Nagyon imádom. Remélem még sok állatom lesz, ha majd felnövök. Szeretnék sokáig élni egészségesen, a családommal együtt.

Hát nagyjából mindent elmeséltem, ami eszembe jutott. A kisbaba korom sem volt semmi. De azt talán majd a következő monológomban.

**Nagy Edina, 7. osztály
Október 18. iskola, Zentagunaras**

Ha a párnám mesélni tudna

Este, mikor a fejem a párnámra hajtom, megosztom vele minden öröömöt és bánatomot.

Minden titkomat, álmomat őrzi, és nyugodt lehetek afelől, hogy senkinek sem mondja el. A párnám olyan, mint egy néma, jó barát, ezért szeretem annyira. Bárhová utazom, a párnámat magammal viszem, mert valamiféle biztonságot nyújt nekem. Ha ez a párna egyszer megszólalna, hát volna mit mondania. Elmesélné a nyaralásainkat, kirándulásainkat. Elmesélné azt is, mikor a könnyemet törölte, és azt is, hogy kicsi koromban féltem egyedül aludni... meg még sok mindent, amit én már el is felejtettem.

Az én párnám egy csodapárna, amely már sok mindent megélt, mégis fáradhatatlan. Minden éjjel újra és újra álomba ringat, és elvisz olyan helyekre, ahol minden csoda valóra válnak.

**Pataki Antónia, 5. osztály
Miloje Čiplic iskola, Törökbecse**

Amikor még kis srác voltam

Március 22-én láttam meg a napvilágot. Ha siettem volna egy kicsit, Magyarországon születek meg.

Az egész házat felforgattam a kíváncsiságommal. Egy este, amikor már mindenki aludt, kiestem a bölcsőmből, pont a fejemmel előre. Még ma is meglátszik a helye. Másnap egy fépénzt nyeltem le, amiért jó nagy verést kaptam. Szerencsére az érme kijött belőle... harmadnapra. A kályha melege is vonzotta az én két tenyeremet, mert megszeretgettem az oldalát. Csupa hólyag lett tőle a kezem. Ezért is kijárt a verés. Hamar megtanultam, mit szabad, és mit nem. Ahogy a konnektor felé közeledtem, mindig visszafordítottak. Sokat birkóztam apukámmal. Néha rámfeküdt, és azt mondta, hogy a hasában vagyok. Sokszor kisebb-nagyobb sérülések is történtek bunyó közben. Végül is mindig nevetéssel ért véget a játék.

Nem voltam egy földre szállt angyal. Sok fejfájást okoztam a szüleimnek, amikor kicsi srác voltam.

**Kinka Tamás, 6. osztály
Samu Mihály iskola, Péterréve**

Egy megszelídítés története

Mi mindig tartunk otthon macskákat. Szinte mindegyiket nagyon megkedvelem. Az egyik különösen a szívemhez nőtt. A cica neve Cirmos volt.

Négyéves koromban Anyuci cica – így hívták –, előhozta a kis haszontalant. Rőtön próbáltam megbarátkozni a kicsivel. Gyorsan megszerettük egymást. Mindent elénekeltem, elszavaltam neki, amit az óvodában tanultam. Ha valami bántott, megbeszéltem vele, és ettől jobb kedvem lett. Sokat játszottam Cirmostal. Csináltam olyat is, hogy egy spárgát beraktam a nadrágomba, és ezt húztam.

– Cirmos! – szóltam, és ő boldogan szaladt a madzag után. Néha kivittem a kezemből az utcára, tanítottam fára mászni is. Néha feldobtam a levegőbe bukfeneczeni. Egyik évben térdig érő hó esett. Én mentem játszani, a kedvencem pedig követett. Nahát! Ki hitte volna?

Történt egyszer, hogy oda akartam vinni a szüleimhez, de ő mérges lett, és nagyon megharapott. Egyszer hosszabb időre eltűnt, és amikor hazajött, az egyik lába hiányzott. Ezután apával gyakran beengedték a házba is, így kényeztettem. Meglepett, hogy mielőtt elpusztult, ugyanarra a helyre ment vissza, ahol megszületett.

Vajon sikerült őt megszelídíteni? Vagy ő szelídített meg engem? Nem is ez a lényeg. A barátságunk mindkettőnknek megszépítette a napjait.

**Szokcovszki Zsolt, 5. osztály
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka**

**Lépés
Nagy Edina
zentagunarasi
tanuló rajza**

Tettemmel örömet szereztem

Egyik hétfői napon, amikor mindenki fáradtan ült bent az osztályteremben, az osztályfőnök egy új osztálytársat mutatott be. A lány visszahúzódozó volt. Félve és kíváncsian nézett ránk.

– Marika vagyok – szólalt meg.

Szőke haja az arcához tapadt, püffedt piros arcán kék szemek csillogtak. Zömök volt. Bőre, mint a tej, olyan fehér. Rövid szoknyája alól kilátszottak vastag, remegő lábai. Az osztály bizalmatlanul nézett rá, és senki sem akart vele barátkozni. A tanárnő mellém ültette a lányt. Angolóra után mindenki boldogan vihorászott és szaladgált a folyosón, csak ő ült egymagában a padon. Szomorúan és kiközösítve érezte magát. Niki és én megsajnáltuk. Odaültünk mellé. Látszott, hogy még fél tőlünk, de kis idő múlva már vidáman beszélgettünk. Az arcáról sugárzott a boldogság. Számára a tanulás nehezen ment, mivel új volt a környezet és a tanárok. Felajánlottuk neki, hogy segítünk a tanlásban. A matek az erősségem. Ebből a tantárgyból tudtam neki segíteni. Niki pedig a magyar nyelv rejtelmekre tanította meg Marikát. Anyira összebarátkoztunk, hogy minden elmondtuk egymásnak, még a legféltebb titkainkat is. A többi osztálytársunk még mindig kiközösítette, de mi megismertük belső tulajdonságait is, és nem a külső alapján ítéltük meg felette.

Egy év múlva Marika bejelentette, hogy elköltözik. Szomorúan fogadtuk a hírt. Rá mindig úgy fogunk gondolni, mint a legjobb barátunkra.

**Szücs Budai Gabriella, 6. osztály
Csáki Lajos iskola, Topolya**

Nyolcadikos lettem

Kicsit dőcögve a szerb nyelvvel, de jeles átlaggal fejeztem a hetedik osztályt. Büszkeséggel töltött el, hogy nyolcadikos lettem.

A nyár gyorsan elszaladt, de nagyon tartalmas volt. Majd eljött az iskola-kezdés napja, amikor is új osztályfőnököt és órarendet kapunk. Az első néhány órát meg is tartottuk. A magyartanárnő azt mondta, hogy nyolcadikosnak lenni dicsőség, mások pedig, hogy nőjünk fel a feladathoz, és mutassunk példát a fiatalabb korosztálynak. Akkor még nem értettük, de lassan megértjük az elmondottakat. Persze kivételek mindig vannak, akik nem így gondolják. Már a második héten járunk, és még mindig nem igazán fogtuk fel, hogy ez az itt töltött utolsó évünk. Akármilyen nehéz idők jártak felettünk, és bár a tanárok is olykor elég szigorúak voltak hozzánk, ez az ütött-kopott épület mégis a szívünkhöz nőtt, és az életünk részévé vált. Próbálunk a legkisebbeknek egy kis jó modort és emberséget mutatni. Kisebb-nagyobb sikerrel... Hisz mi magunk is tudjuk, hogy együttműködés nélkül nem megy. Ha olyan ellenszenvesek lettünk volna, hogyan kötődhetett volna ennyi nagyszerű barátság?

Egy biztos! Menni kell és csinálni! Nyolcadikosnak lenni tényleg dicsőség, és mi szépen, lassan felnövünk a feladathoz!

**Hitri Karolina, 8. osztály
Thurzó Lajos iskola, Zenta**

**Görög váza
Cszimadia
Dávid
bácskerteszi
tanuló rajza**

RÜGYFAKADÁS

Haragban a világgal

Naponta átlagosan 17 órát (vagyis, amikor nem alszom...), másoknak vagyok kitéve. Mások hatalmának, akaratának. Tanároknak, szülőknek, osztálytársaknak... Három nagy csoport, akiknek naponta meg kell felelnem, bármennyire sincs kedvem.

Reggel, mikor felkelek, rögtön szembekerülök egy igen nagy, szinte már családai problémával...

– Megint kolbász van reggelire? – nézek rá a tányéromra.

– Jó. Ha nem tetszik, akkor kapsz sonkát vagy szalámit, hogy változatosabb legyen – vágja rá anya.

– De azt sem szeretem – nyafogok.

– Van pástétom is – szól közbe apa.

– Fűj! Attól hányni tudnék! Mért nem lehetne a húst kihagyni a reggeliből? Ebédre úgy is van mindig valami fásírt vagy bécsi szelet! Különben is, olvastam, hogy a sok zsíros húsfajta nemcsak hizlal, de egészségtelen is!

– Ne beszélj, egyél! – hallgattatnak el a szülők.

Reggeli után nyargalok az iskolába, abban a naiv hiszemben, hogy ott talán nyugalmam lesz... Jaj, de rosszul gondolom ezt!

Hiszen felelések, ellenőrzők hosszú sorával szenvedtetnek bennünket a tanárok... Leblokkolt, dühös állapotban pedig az ember nemigen biztos a válaszaiban, akármilyen könnyűk is a kérdések.

Rádásul osztálytársaim is olyan „jaj, Kata, nem értem ezt meg ezt, magyarul el” – kedvükben vannak, szóval végképp nincs egy perc nyugtom sem, hogy eldöntsem, én gyűlölöm a világot, vagy a világ gyűlöl engem...

Hazafelé menet pedig esik az eső. Az egész város tele van pocsolókkal, fákról lehulló cseppekkel, járdán mászkáló nyálas csigákkal. Nekem meg se esernyőm, se sapkám. Pedig reggel még viszonylag jó idő volt!

Utálom az áprilist. Vagy az április utál engem. Igen, csakis így lehet. Hiszen ez a hónap csupa balszerencse. Dolgozatok, versenyek és eső. Beborult ég, tovatűnő napsugár. Elázott tulipánszirmok, sáros kertek.

És eltűnődöm: én elázott virág vagy sáros kert vagyok? Én vagyok a bűnös, vagy a világ?

Azt kell hogy válaszoljam, az univerzum. De annak is „csak” egy kisebb rétege: a szülők.

– Miért nem vittél sapkát? – korhol anya.

– Ugyan már! Tavasz van! Senki sem hord sapkát ilyenkor! – felelek. – És különben sem szeretem, ha van valami a fejemen!

– Ebből elég! Nyomás haját szárítani! – zárja le anya a vitát.

És ha ez még nem elég, ebéd után apa is elzavar a számítógép elől, hogy tanuljak.

– De alig kaptunk leckét!

– Nem érdekel! Két hét múlva verseny, arra is gondolnod kell!

– De hiszen megtanultam az anyagot

– Megtanultad vagy bemagoltad? – vág vissza.

– Ugyan! Jól tudod, hogy ilyen esetben utálok magolni...

– Csak a versenyen kapkodsz mindig...

Ezzel lehet kihozni a sodromból. Azzal az állítással, hogy kapkodok. Jó, nem vagyok „türelemtündér”, de azért át szoktam gondolni, amit teszek. Általában...

– Ideadnád a távirányítót? – szegezem öcsémnek a kérdést két órával az előző párbeszéd után.

– Nem! Éppen egy jó természetfilmmegy!

– De mindjárt mennem kell, addig meg szeretném nézni azt a filmet, amit tegnap felvettünk!

– És? Holnap is nap lesz – mondja, miközben magához veszi a távirányítót, hogy jobban felhangosítsa a televíziót.

Próbálok kicsavarni a kezéből. Először játékosan, majd határozottan. Ő is elkezd karmolni és hadonászni a kezével, majd csatt! – érzi a kezem ütését az arcán.

Most már komolyan esik az eső. Nemcsak az utcán. Mintha bent is szürke felhők tömege tornyosulna a szoba fölé, és öntenék a vizet – rám. Mert most én vagyok a bűnös, nem a világ.

– Bocsi! – potyognak a könnyeim, és átölelem.

– Kata, megfojtasz – tol el magától. – De nyugi, semmi gond... Ezért sírsz? Csak mert adtál nekem egy pofont?

– Nem arról van szó – zokogok.

És ő csak néz rám nagy, kerek szemével, s látom az arcán, hogy ő ezt nem érti...

Rádöbentem, hogy ha a világról van szó, annak én is része vagyok. Így, ha a világ bűnös, én is az vagyok. És fordítva.

De ez nemcsak rám, mindenkire vonatkozik. Hiszen senki sem tökéletes. Még én se. Sajnos...

**Tóth Kata, 7. osztály
Cseh Károly iskola, Ada**

RÜGYFAKADÁS

Kamaszkor, kamaszkor, kamaszkor!

Én 13 éves kamaszlány vagyok. Ez a pattanásokból is meglátszik.

Utálom őket! Az arcbőröm zsiros, fénylik, és ez sokszor idegesít. Meg néha a hajam is, főleg akkor, amikor elalszom. Alacsony termetem miatt nem vesznek komolyan. Talán az egyetlen dolog, amivel meg vagyok elégedve, az a szemem és a szám. Azért nem mondhatom, hogy nagyon utálom magam, hiszen az rossz dolgokhoz is vezethet. Na, ennyi a külsőről!

Úgy érzem, hogy belül „szebb” vagyok, mint kívül. Segítőkéz és kedves vagyok. Többnyire. Természetesen engem is ki tudnak hozni a sodromból. Nagyon ritkán ordibálok, és akkor repülnek a különböző tárgyak is. Ez általában az iskolában szokott előfordulni. Vannak olyan dolgok, amiket magamban szoktam letisztítani. Kicsit erőszakos, és talán akaratos is vagyok. Nagyon könnyen felidegesítenek. Az osztálytársaimat ki nem állhatom! Falra mászok tőlük. Bár néha szeretek velük lenni. Nem barátkozom könnyen. Csak olyanokkal tudok jóban lenni, akik megértik a gondoljaimat, és talán egy kicsit hasonlítanak is rám. Szeretek iskolába járni, új dolgokat tanulni. A tanárokkal nincs bajom. Hobbim a shoppingolás, lógás a barátokkal. Ebből is meglátszik, hogy nőies lány vagyok. Megbízhatónak tartom magam. Nem vagyok az a nagyon hisztis fajta. A barátóm szerint titoktartó vagyok. Mivel nincs több mondanivalóm, zárom is soraimat.

Buják Anett, 7. osztály
József Attila iskola, Bácskertes

Mérges vagyok

Tisztelt Olvasók! Kérem, ne gondoljanak rólam semmi rosszat. Én egy átlagos lány vagyok. Az egyedüli bajom, hogy mindig haragszom.

Vannak olyan válságos időszakaim, amikor senki sem vett ellenem semmit, én mégis duzzogok. Ennek ellenére vannak barátaim, akik így fogadtak el. Tudják, ha valami nyomja a lelkemet (pl. családi gondok, szerelmi ügyek), akkor nem rájuk haragszom, hanem ilyenkor csak szomorú és bánatos vagyok. No de térjünk vissza az eredeti témához, ne bonyolódjunk bele az amúgy is kuszált magánéletembe. Nem értem magam – elég sokszor. Nem tudom, hogy honnan jön ez a belülről fakadó zsörtölődés, de olyankor nem tudom visszafogni magam. Általában nap mint nap pattogva megyek az iskolába. Ilyenkor a magyartanáró a következő kérdést teszi fel:

– Malvina, már megint dúlsz-fúlsz?

Van olyan alkalom is, amikor a tanáró nem szól semmit, csak rám mosolyog. Ennyire látszik rajtam? – teszem fel magamban a kérdést. Bevallom most is felháborodott vagyok így írás közben. Már reggel úgy ébredtem, hogy őrzöngtem. Ennek az volt az oka, hogy véletlenül belerúgtam az ágy sarkába, mivel a pizsimit nem tudtam levenni magamról. Ilyenkor legszívesebben visszafeküdnek a még meleg ágyikómba, és nem is kelnek fel addig, amíg nem gyógyulnék ki ebből a tajtékozó állapotból. Nem kell megjedni, nem vagyok beteg. Ez nem betegség, csak ilyen emberi természettel vagyok megáldva.

Amikor az iskolában meglátom a „szerelmem” akkor mindjárt elilán a búskomorságom, és már nem is utálatoskodom. Ilyenkor határtalan jókedv és kedvesség árad belőlem, amit mások is észrevesznek rajtam. Egy belső hang azt sugallja ilyenkor, hogy szeretek iskolába járni. Sokat nevetgélek, és örülök, hogy itt lehetek, ahol vagyok. Igaz, tanulni nem szeretek, de muszáj.

Valószínű, hogy hamarosan a felháborodásom is szertefoszlik, hiszen mindjárt iskolába kell mennem. Remélem, megértettek, és köszönöm, hogy megoszthattam önökkel a bennem rejlő makacskodást.

Gregus Malvina, 8. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Fogaim

Egyik nap a fogaim kioktattak,
ujjal rám mutogattak.

A fogak mérgesen néztek,
valami rosszat beszéltek:

„Ma légy ott a fogorvosnál!
Légy szíves, megfüratnál?”
Ígérem lesz időm a mosásra,
csak ne kényszerítsetek a fúráásra.

A fogak tanácskozni kezdtek,
és úgy döntöttek:

„Holnap elmész, de nem félsz,
ha szerencsével jársz, kapsz
egy hónap halasztást,
vagy hatalmas rántást!”

El is mentem én,
mint egy nagy merész,
kiben nincs semmi félsz.

Beülök a székbe,
bámulok a sok szikére,
fényesek, csillognak,
vészjóslón rám pislognak.

Rettegek, de a szám bátran kitátom,
megígértem a fogaimnak,
hát a fúrást derekasan állom.
Fogaim boldogabbak, vidámak,
csillognak és már nem fájnak.

Németh Boglárka, 8. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Kedves Pajtások!

A csantavéri Gregus Malvina duzzog, zsörtölődik, haragos, mérges, pattog, felháborodik, dúl-fúl, őrzöng, tajtékozó állapotban van... Hogy miért? Talán azért, mert kamaszkori érzelmei hullámhegyek és hullámvölgyek között ingadoznak, s amikor a **Mérges vagyok** c. fogalmazását írta, nyilván hullámvölgyben volt. De nem erre akartam föl hívni a figyelmeteket, hanem arra, milyen érzéketesen, változatosan örökítette meg ezt a szélsőséges lelkiállapotát, s hogy ebben milyen nagy szerepük van a rokon értelmű szavaknak, kifejezéseknek. Dicséretes, hogy ilyen gazdag Malvina szókincs, de akkor is dicséretet érdemel, ha írás előtt vagy írás közben kereste ki ezeket a szavakat a **Magyar Szónimaszótárból**.

Hullámvölgyben vagy hullámhegyen született a mai Rügyfakadásban olvasható vallomások zöme, s mindegyik nagyon tanulságos. Vagy azért, mert a fogalmazás írója már tudatában van néhány lehetőségnek, ami segít kiemelkedni a rossz hangulatból, vagy a kiegyensúlyozott, pozitív életszemléletet sugárzó írások váltják ki ezt a hatást. Mindkét esetben **a szerzők fogalmazási készsége is példamutató.**

Jó írásokat kaptam ezen a héten is, s köszönettel nyugtázom:

Szabadka, Ivan Goran Kovačić iskola: Ábrahám Máté, Barta Edina, Bárto Brigitta, De Negri Klaudia, Fodor Júlia Anna, Hódi Réka, Jaramazovič Martin, Kovács Alex, László Blanka, Szokcsosvski Zsolt (2 írás), Takács Szabolcs;

Topolya, Csáki Lajos iskola: Derkovity Anetta (3 vers);

Zentagunaras: Cérna Melinda, Fehér Opletán Rita, Lemler Renáta, Nagy Edina, Szántó Enikő, Tóth Teodóra és Triznya Dóra.

Tudjátok, a jó hangulat, az öröm, mindig előbbre visz, a munkakedvet s az alkotási vágyat is fokozza. Legyen ebben részetek!

Tomán Mária

Az én tanító nénim

Az én tanító nénim
okos, ügyes, jól nevelt,
csendes hangja
tetszik nekem.

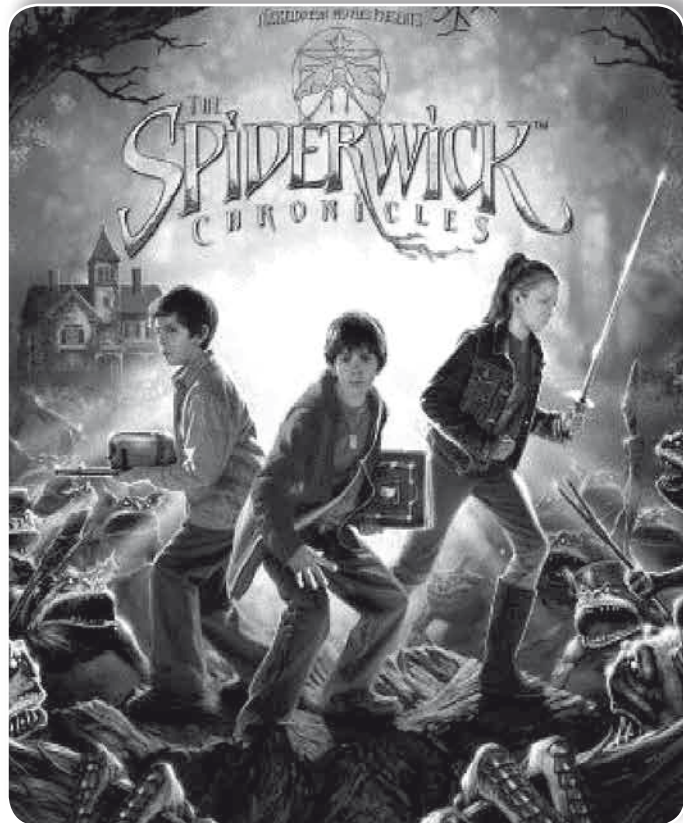
Mindennap
számolunk, rajzolunk,
olvas, versel nekünk,
egyszóval tanít minket.

Szöke a haja,
vidám a mosolya,
mindig csinos.

Meződi Annamária, 4. osztály
Kizúr István iskola, Szabadka

Terülj, asztalkám! Bodnár Lonetta szabadkai tanuló rajza

MENŐ FEJEK

A Spiderwick krónikája

**Mesefilm egy veszélyes
könyv alapján – Emlékezetes
meseadaptáció lenyűgöző
látványvilággal**

világot, de ugyanakkor bent tartja szereplőit a kevésbé ártalmas valóságban is.

A szereposztás is kiváló. **Freddie Highmore** – habár rengeteg mesefilmben láttuk – egyszerűen nem kopik, nem unjuk egyetlen gesztusát sem. Most egy ikerpárt alakít – tehát duplán van jelen a mesében. Az egyik általa megformált alak, Jared szertelen, a másik srác, Simon amolyan „okostojás”. A film megnyerheti azok tetszését, akik élvezettel nézték végig a Híd Terabithia földjére című mesedarabot. A The Spiderwick Chronicles szereplőgárdája: Freddie Highmore, Mary-Louise Parker, Andrew McCarthy, valamint szinkronhangként: Seth Rogen és Nick Nolte. A rendező, Mark Waters 1997-ben A család szégyene című szatirikus vígjátékkal debütált. Ebben a műfajban alkot a legeredményesebben, de A Spiderwick krónikáknak köszönhetően Waters egy másfajta filmet is megalkothatott...

B. Z.

Még egy fantasy-film! Még egy mese arról, hogy mit csinálnak unalmukban a tündérek és a koboldok, mert minden ellenkező híreszteléssel ellentétben Tündérorszámban csak úgy nyüzsögnek ezek a csodálatos lények, nem győzik számon tartani őket. Minden hiába! A Gyűrűk Urával Peter Jackson rendező jelt adott Hollywoodnak, és azóta újabb és újabb hasonló filmek áradata lepi el a mozikat szerte a világon. Most már mindent lehet, mindent szabad! A legkülönlegesebb lények nyomulnak elő a sötét barlangokból, vízből, levegőből. A számítógépes technika segítségével elének varázsolnak eddig még sohasem látott birodalmakat is.

Egy-egy alaplómű csak részleteiben marad meg. Holly Black író és Tony DiTerlizzi illusztrátor ötkötetes könyvsorozata, A Spiderwick krónikák hosszú ideje a New York Times bestseller listáján tanyázik. Nem véletlenül. Szereplői három testvér és édesanyjuk. Ők négyen egy elhagyatott, romos házba költöznek. Az első felfedező út végén a testvérek rátalálnak egy rejtett szobára, egy érdekes könyvre és egy roppant furcsa teremtményre. Ezzel a lényvel barátságot kötnek. De aztán színre lépnek a gonosz goblinok, akik elrabolják az egyik srácot. Ezek a goblinok láthatatlanok. Megkezdődik a hajsz. A nézők nagy-nagy öröme a mesében feltűnedeznek a Tolkien-trilógiából jól ismert lények, a trollok, a tündérek, egyre több különleges állat stb., stb.

Valóban lélegzetelállító látványvilág, de azért ezúttal a történet is épkézláb, könnyen követhető. Sokan azt hitték, hogy most egy Narnia klónnal lesz dolgunk, a Harry Potter-féle effektusoktól se tartunk. A mesében a Grace család – Jared és ikerbátyja, Simon, nővérük, Mallory és édesanyjuk sztorija másként funkcionál, de azért most is egy másik világba vezeti el a nézőit a rendező az Arthur Spiderwick által megírt útikalauz segítségével.

Szóval bekukkantunk egy csodálatos világba, amely azonban ezer veszélyt is rejt. Itt szuszog Mulgrath, az óriás, aki goblinjai segítségével mindent a magáénak akar tudni. Hogyan fékezzék meg az óriást, ez itt a nagy kérdés. Mark Waters mozija egy pillanatra sem tűnik unalmasnak. Igaz, bemutat nekünk egy másik

Zac Efron

Csak október 24-én mutatják be a High School Musical 3: Senior Yeart, de máris nagy a zúr a következő rész körül.

Zac Efron egy korábbi interjújában arról beszélt, hogy a negyedik részben már biztosan nem vállal szerepet – hacsak nem ajánlanak neki olyan gázsit, amitől hanyatt esik. Benniferesek szerint ez az összeg minimum 8 millió dollár, ami a legjobban fizetett sztárok közé emelné az ifjú színészt.

Justin & Jessica

Joey Fatone elárulta, hogy egykori csapattársa, Justin Timberlake még egyáltalán nem érez készletét arra, hogy megkérje kedvese, Jessica Biel kezét. Az elmúlt hónapokban egyre gyakrabban cikkezett arról a bulvársajtó, hogy a popcsillag hamarosan megteszi a nagy lépést, sőt egyesek azt is tudni vélték, hogy Justin már a jegygyűrűt is elkészíttette. „Azt hiszem, most végre tényleg talált valakit, akivel szívesen kötné össze az életét – hivatalosan is. Abban viszont biztos vagyok, hogy JT úgy gondolja, ami jól működik, azon nem kell, sőt nem is szabad változtatni. Nem lenne sok értelme egy papírt csináltatni arról, hogy ő és Jessica szeretik egymást” – magyarázta az 'N Sync egykori sztárja.

Megasztár parádé

ATV2 2004-ben indította útjára Megasztár címmel tehetségkutató műsorát. Már az első sorozat hihetetlenül nagy népszerűségnek örvendett. A sikeres műsor első sorozatát nézők milliói izgulták végig, melyet a nagy közönségsikerre való tekintettel további két széria követett a képernyőn, így vált mára legendássá a műsor.

A legenda folytatódik! Elindul a Megasztár negyedik szériája, hogy megtudjuk ki lesz az Év hangja 2008-ban. Ám a válasza még várunk kell, de addig sem maradunk Megasztáros élmények nélkül, ha végighallgatjuk a Megasztár parádé – A legsikeresebb dalok a legenda kezdetétől címmel megjelent album dalait. Ezzel a lemezzel vissza tudunk tekinteni, hogyan is alakult az eddigi sorozatokban szereplő kedvenceink, a győztesek és résztvevők karrierje. A tracklista alapján is látható, hogy a műsorokban feltűnt tehetséges sztárok, művészek számtalan slágerrel gazdagították hazánk könnyűzenei életét.

A lemez újszerű, hiszen a korongon nem a döntőkben önállóan előadott dalokkal találkozunk, hanem a műsor után különböző irányba mutató szólókarriernek legnagyobb slágereiből szemezgethetünk. A lemezen hallható dalok szinte mindegyike a rádiók és a zenei tévék legnagyobb kedvencei voltak az elmúlt években. Ezen a lemezen végre együtt megtalálható és meghallgatható mindhárom sorozat Csillagdalja, amely egyedülállóvá teszi ezt a CD-t.

Dallista:

1. Rúzsa Magdi: Aprócska blues
2. Gáspár Laci: Hagyd meg nekem a dalt
3. Molnár Ferenc Caramel: Szállok a dallal
4. Oláh Ibolya: Hazám
5. Varga Feri & Balássy Betty: Egy bolond százat csinál
6. Tóth Vera: Mondd, miért pont ő?
7. Palcsó Tomi: Megfordult a világ
8. Bartók Eszter: Elefántos dal
9. Pál Tamás: Szükségem van rád
10. Szabó Eszter: Szerelemháború
11. Torres Dani & a Veni Styx: Három az egyben
12. Tóth Gabi: Vágyom rád
13. Puskás Peti: Bébi
14. Bálint Ádám & Dorina: Ez a szerelem
15. Pápai Joci: Ne nézz így rám

Bónuszdalok:

16. Csillagdal
17. Ne ébressz fel!
18. Csillagokat látsz

Pussycat Dolls

Ugye, hogy

(Magyar változat)

*Tudom, hogy bejövök neked (tudom, hogy bejövök neked)
Tudom, hogy igen (tudom, hogy igen)
Ezért van, hogy ha találkozunk
A csajod mindig úgy tapad rád (tapad rád)
Tudom, hogy akarod (tudom, hogy akarod)
Ordít rólad (ordít rólad)
És van egy hátsó gondolatom nekem is
Tudom, hogy kéne egyet döngetnünk*

*Ugye, hogy nem bánnád, ha a csajod is ilyen jó bőr lenne mint én?
Ugye, hogy nem bánnád, ha a csajod is ilyen zakkant lenne, mint én?
Ugye, hogy...? Ugye, hogy...?
Ugye, hogy nem bánnád, ha a csajod is ilyen rendben lenne, mint én?
Ugye, hogy nem bánnád, ha a csajod is ilyen bevállalós lenne, mint én?
Ugye, hogy...? Ugye, hogy...?*

*Küzdj az érzés ellen (küzdj az érzés ellen)
Hagyd a francba (hagyd a francba)
Mert szerelem nélkül
Nekem nem éri meg, hogy kimozduljak otthonról (otthonról)
Maradjunk barátok (maradjunk barátok)
Ne kavarjunk (ne kavarjunk)
Mert nekem mondjuk mindegy
De tudom, hogy a csajod nem akarna osztozkodni*

*Ugye, hogy nem bánnád, ha a csajod is ilyen jó bőr lenne mint én?
Ugye, hogy nem bánnád, ha a csajod is ilyen zakkant lenne, mint én?
Ugye, hogy...? Ugye, hogy...?
Ugye, hogy nem bánnád, ha a csajod is ilyen rendben lenne, mint én?
Ugye, hogy nem bánnád, ha a csajod is ilyen bevállalós lenne, mint én?*

*Tudom, hogy szeret téged (tudom, hogy szeret)
Értem én (értem én)
Én is biztos ennyire beléd lennék zúgva
Ha az én pasim lennél
Majd talán egy következő életben (talán egy következő életben)
Esetleg (esetleg)
Addig meg, barátom
Ez a mi titkunk marad*

*Ugye, hogy nem bánnád, ha a csajod is ilyen jó bőr lenne mint én?
Ugye, hogy nem bánnád, ha a csajod is ilyen zakkant lenne, mint én?
Ugye, hogy...? Ugye, hogy...?
Ugye, hogy nem bánnád, ha a csajod is ilyen rendben lenne, mint én?
Ugye, hogy nem bánnád, ha a csajod is ilyen bevállalós lenne, mint én?
Ugye, hogy...? Ugye, hogy...?
Ugye, hogy...? Ugye, hogy...?*

**Pussycat Dolls-
hírek**

A szexis megjelenés már-már a Pussycat Dolls védjegyévé vált. Azonban úgy tűnik, a lányok most kissé elvetették a sulykot. A banda ugyanis nemrég Malajziában lépett fel, amely köztudottan a prúd országok közé tartozik. Nem is úszták meg a csajok botrány nélkül a magamutogatást. A feltűnést Carmit Bachar és Ashley Roberts keltette. Carmit, a vörös hajú szépség véletlenül (?) kivillantotta a mellét keveset takaró felsőjéből. Ashley azonban még nála is nagyobb bajban van. Neki ugyanis szupermini forrónadrágjából bukkant elő egy testrésze, melyet csak erotikus műsorokban szokás közönség előtt mutogatni. A malájok nehezményezték a lányok szemérmetlen magamutogatását, ezért 3400 dollárnyi összegre bírságotlák a Pussycat Dollst. Az indoklás szerint szexuálisan túlfűtött volt a koncert, ami megengedhetetlen. Malajzia ugyanis a muszlim országok közé tartozik, ezért a fellépőkre szigorú szabályok vonatkoznak. A fellépők például válltól térdig semmit sem mutathatnak meg magukból, nem kiabálhatnak és nem is ugrálhatnak a koncerten. A szigorú szabályok miatt mondta vissza koncertjét Beyonce Knowles is, és inkább a szomszédos Indonéziát választotta, ahol kedvére ugrabugrállhatott, és öltözködhetett a koncerten. Gwen Stefani azonban fejet hajtott a szabályok előtt, és tőle szokatlanul visszafogott öltözetben szórakoztatta a malájokat.

Herceg János

Módosulások

(Részlet)

*Kedves Olvasó
Tanulók!*

*Szeptemberi első számunkban olvashattatok egy novellát Herceg János (1909–1995) zombori írótól. Most önéletrajzi regényéből, a **Módosulásokból** (1989) közlünk egy részletet. Figyeljétek meg, milyen nyelvi-stilisztikai eszközök révén jeleníti meg a korabeli város hangulatát, történéseit. Érdekessége szövegének előnyelvisége: ahogy minden szereplőt saját nyelvén, nyelvjárásában szólaltat meg. Fordítsd le ezeket a szövegtöredékeket!*

Jó olvasást! Jó munkát!

Bence Erika

itt-ott a közös nyelvi hovatartozással öröknek tetsző válaszfalakat is ledöntve, s így mintha az iskola is egyszerre mindenkié lehetett volna, miután azon a „M. kir.” egy vastag vonallal áthúzva jelezte az impériumváltozást, már az elemi negyedik osztályának bizonyítványán is.

Én ugyanis nem a római katolikus fiúiskolába jártam, amely emeletesen és tornyosan három utca kiszögellésében állt a zárda mögött, úgyhogy óráközi szünetben az egész városrész hangos lett a zsvajtól, amíg a tanító urak a Farkas-féle sörözőből bekapták hamar a zónapörköltet vagy a vesevelőt, s lefújva a vastag habot a korsórol, le is öblítették mindjárt. Engem anyám, isten tudja, milyen meggondolásból, az említett állami elemibe íratott, amely alig egy-két év előtt nyílt meg, mint a tanügy mostohagyermek. Saját épülete se volt, minden évben máshova jártunk, hol az evangélikus, hol a református imaház udvarának valamilyen hodályába, vagy az ipartestület szorított helyet a folyosó végén, illetve a szerb templom mögött egy óriási gabonaraktból kinevezett tanteremben, mely később garázs lett.

Iskolánk mostoha sorát nemcsak az évenkénti költözködés jellemezte, amibe a „m. kir.” tanfelügyelőség kénytelen volt a felekezeti közti csendes ellentéteket is kiaknázni, hanem azt is, hogy kevesen voltunk.

Lombos Albert tanító úr bejött az első és második összevont osztályba, mire valamennyien katonás vigyázzba álltunk, imádkozás nélkül, s intésre leültünk a helyünkre, azzal megkezdődött az óra. De hát mit is imádkoztunk volna, hiszen nemcsak katolikus, de zsidó és pravoszláv fiúkból és lányokból álltak az osztályok, úgyhogy a másik iskola „miatyánkja” itt indokoltan elmaradt. Talán a szlavóniai Julián-iskola emléke készítette anyámat, hogy állam és egy-

Elmúlt a nyár, s ha egy darabig néptelenek maradtak is a padok a körüli fák alatt, az iskolaév közeledtével egyre többen szállingóztak lassan vissza, s ahogy jött az ősz, Kosta Grk is mind gyakrabban nyitotta ki feje fölött az esernyőt, konokul őrizve helyét a háza előtt. A harántcsíkos, rövid ujjú trikókat zártabb és komolyabb zubbonyok meg blúzok váltották fel a gyerekeken, én is kaptam egy gyönyörűnek mondott narancssárga szövetblúzt fiú létemre, amelyet mélységesen utáltam.

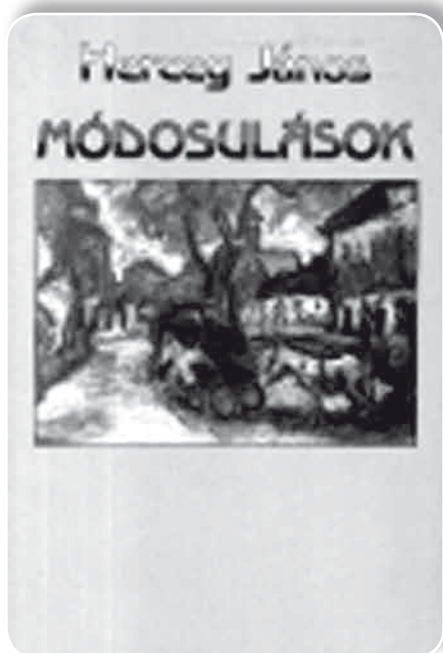
– Mi kifogásod lehet ellene? – húzta fel anyám rosszallóan a szemöldökét. – Még békebeli tiszta gyapjú! Úgy kaptam protekcióval Vujics úr révén a pult alól a Menyasszony boltból! Majd megvarrom neked!

Akkoriban kezdtek elhalványulni a különbségek a nemek között, legalább a gyerekeket illetően, viselet dolgában, s a blúz, mint praktikus ruhadarab, a fiúk között is terjedőben volt. Ingszerűen kihajtott gallérja volt, s derékban buggyosra hagyták, mert a kelleténél hosszabb volt, de a behúzott gumi által jócskán felemelkedett. Szóval csöppet se volt fiúsnak mondható. Szilárdan el is határoztam, hogy én ezt nem viselem, s

amikor anyám egy alkalommal mosás után kiakasztotta száradni, a bal oldalán késsel behasítottam, mintha csak a szélben szakadt volna el, pont a szívem fölött.

– Ejnye! Sírni tudnék, hogy ez a szép kis blúz fennakadt az eperfa ágában és beszakadt! – sóhajtozott szegény anyám, de aztán megkönnyebbülve tette hozzá: – Szerencse, hogy maradt belőle egy darab, úgyhogy majd zsebet varrok a szakadás fölé, és olyan lesz megint, mint az új!

Ebben a blúzban járultam aztán anyámmal Major Károly igazgató úr elé a m. kir. főgimnáziumban a beiratkozáshoz. Mert egy pillanatilag se vált kétségessé, hogy anyám gimnáziumba írasson polgári helyett. Pedig a nagyobb fiúk a Juhász utcában, Mócs meg Engusz és Hernhutter Imre, akit apja, a bácskerteszi boltos adott be kosztkvártélyra, mind, mind polgárba jártak. Sőt, az elemi ötödik meg hatodik osztályába is sokan, mintha az is elég lett volna egy szegény fiúnak, hogy aztán mesterséget válasszon, minthogy az osztálytagozódás már a gyerekkorral, az iskolával kezdődött. A történelmi módosulás azonban sok mindent megváltoztatott a város társadalmi életében,

ház engesztelhetetlen harcában, amelyet Szilágyi Dezső polgári reformja indított el, engem ebbe a többnyelvű, többnemzetiségű gyerekekből összeállt iskolába írásson.

– Terzin Ilona! – szólította fel az első padban ülő kislányt Lombos tanító úr, talán kötelező udvariasságból, miután annak apja a tanfelügyelőségnek volt a beosztottja, s később maga lett a tanfelügyelő a háború után. – Mondd el, hol születted és mikor, s mi édesatyád és édesanyád neve!

A kislány ujja hegyével gyengéden átfutott sűrű, fekete szemöldökén, s aztán csengő hangon rendre megfelelt minden kérdésre.

– Kragujevics Jakab, Kohlmann Anna, Schäffer Ferenc... – állította fel sorban a szerb fiút, a zsidó lányt s a takarékpénztárosnak a fiát, akinek csak át kellett kiabálni a Gákovai utcából, s máris megjelent a Bajai úti átjáróház kapujában, ugyancsak lányosan blúzba bújtatva, ami kicsit megvigasztalt fiúságomon esett sérelmemért.

Az ismerkedésnek ez a módja egyben talán értelmiségi vizsga is volt, mert aztán a palatábla használata után Lombos tanító úr leült a sarokban álló harmóniumhoz, s halkán énekelve, fekete kabátjában jobbra-balra hajladozva muzsikálni kezdett, mindig ugyanazt a dalt és dallamot előlről kezdve, hogy: „Kossuth Lajos azt üzenté”, mindaddig, amíg a két osztály vele nem énekelt, s akkor talán már vége is volt a tanításnak.

– Jó az, ha összeszoknak a gyerekek! – mondta Löwy bácsi, míg anyám sebesen hajtotta a varrógépet a csíkos esernyőhuzatokkal. – Csak így lesz rendes, türelmes ember belőlük!

A következő évben Lukics Etelka volt a tanítónőnk, mivel a tanítókat egymás után küldték ki a frontra. Csak mintha a katolikus fiúiskolában nem változott volna a tanítói

kar összetétele: „Buva, Buva!” – kiabáltak a kövér, dörmögő öreg tanító után az utcán saját tanítványai röhögve a sarok mögül, mire az néha visszafordult, és azt mondta, botját magasra emelve: „Na várjatok csak, majd adok én nektek!” Mindezt mi tartózkodó elismeréssel messziről néztük, s aztán megnyugodva vonultunk a mi iskolánkba, valamiféle nagyos fölényrel is, amíg Lukics Etelka sötétkék blúzban s kihajtott gallérral írta fel a mondatokat, alanyt és állítmányt megkülönböztető igyekezettel, s ha megfordult és felénk nézett, mennyei fény ragyogott a szemében. Nem is emlékszem, hogy valaki is rossz lett volna az osztályban, mintha szépség és fiatalág nagyobb tiszteletet és fegyelmet tudott volna tartani, mint a nyers, borízú szigor a másik iskola tanítói részéről.

A negyedikben nem ilyen üde jelenség állt előttünk a katedrán, nem is volt már olyan fiatal, de sok emlékeztető jel szerint nagyobb felkészültségű pedagógus, mint az előbbi kék szemű angyal. Nemes Paulának hívták, Weiss papírkereskedőnek volt a sógornője, s ha illő távolságban hazavittem utána a füzeteket, akkor egyszerű tárgyla-gossággal azt mondta a Sándor Béla utca kapujában: „Nagyon köszönöm, fiam!”

Ez az utca a szerb körútról nyílt, s a fő-utcáig vezetett, egyik sarkán a takarékpénztár emeletes, komoly és előkelő épületével, másikon egy temetkezési vállalat üzletével, amelynek kirakatában mindig látható volt egy komplett ravatal, minden oldalán hosszan kilógó csipkés szemfödővel, s két végén hatalmas kandeláberekkel, amelyeket egy-egy gyászhuszár vitt teljes díszben s kimért léptekkel a temetkezéseken a halottaskocsi után, amelynek mind a négy sarkán egy-egy aranyozott angyal guggolt lehajtott fejjel, sírva, s így az egész utcának valamiféle gyászos jelleget adott ez a bolt, pedig máskülönben maga az utca nagyon is vegyes lakosságú volt, mintegy átmenetet adva körút és belváros között a maga heterogenitásával.

– Itt azért nem szeretnék lakni! – jelentette ki anyám az ő folyton visszatérő költözködési gondjában, saját házzal kiegészítve persze. – Itt az embernek elmegy a kedve az élettől, ha azt a ravatalt látja! Mint ha csak bele kellene feküdnie abba a koporsóba, hogy kivigyék máris a temetőbe.

– Pedig egy kárpitos legyen a belvárosban! – ellenkezett vele az apám. – A külvárosi nép szalmazsákon alszik, nem ruganyos matracon!

Végül is az ő szempontja győzött, legalább a műhely illetőleg.

Vukováron volt ugyanis egy gyermektelen nagynénje, Minković gyapjúfonó felesége, s ha karácsonykor vagy húsvétkor vendégségben voltunk náluk, apám műhelygondjai is szóba kerültek.

– Ein grösses Haus – mondta Onkel Josef, mert horvát származása ellenére elnémetesedett a mesterségben és ott fenn a Svábhegyen, úgyhogy a sarki kocsmában nemhiába énekelték a szombat esti zenéhez. „Da unten und oben, dort tanzen die Schwoben, nach der kleine giegel-Geige, nach den grossen rumbumbum...” – Olyat vennék, hogy a házbér is jövedelmezne, s a te műhelyednek is lenne helye benne...

A gyapjúfonoda lelke, ahol három segéd dolgozott, a nagynéni volt. Ő vette át a környék parasztasszonyaitól a gyapjút fonásra, oly édesded hangon. „Budi mirna, sve će gazdarica da uredi...” – mondta mindenkinek, aki gyapjút hozott, önmagát a mindent eligazító angyal szerepében gazdasszonynak nevezve, horvátul, mert ő meg elhorvátosodott a környék népével való állandó érintkezésben, ahogyan egy Szentgyörgyi nevű kefekötő oly vad horvát lett, hogy felgyújtotta lenn az alsóvárosban a magyar iskolát, amit persze a gyapjúfonó házában is helyénvaló hőstettnek tekintettek, mert hát mit akarnak azok a magyarok itt a Szerémség fővárosában...

A többség természetes vonzását most aztán itthon is tapasztalhattuk, ugyanakkor azonban számban kisebb, de keserűen elszánt ellenállást is, úgyhogy a háború után a rendőrségnek ilyen téren is megszaprodott a dolga. „Maurert az este bevitték!” – hallatszott sűgva, úgyhogy csak a nevek változtak ebben a riadt tudósításában az ellenállóknak.

(...)

„A Pávó fiúkat szüleikkel együtt átdobták a határon!” – terjedt tovább a hír, mivel az említett gimnazisták számos ház falára írták lemoshatatlan nagy betűkkel a Bajai úton Vörösmarty Szózatának első két sorát. S az iskolának is tennie kellett valamit, hogy hasonló esetek ne forduljanak elő.

Nálunk, az elsőben Kovács tanár úrnak, úgy is mint osztályfőnöknek volt a feladata, hogy hasonló esettől eltanácsoljon bennünket, pedig mi még nem is éreztük, mivel kellene szembeszállnunk, amennyiben elfogott volna bennünket nagyosan valamiféle honfibu, hiszen a Vörösmarty-verset már a tanév elején át kellett húznunk a Négysesy-féle tankönyvben.

Puppy Linux – érdeemes kipróbálni!

Alternatív operációs rendszerként ugyebár már egy ideje próbálgatok mindenféle Linux verziót, volt Damn Small Linux (nem éreztem egységesnek), volt OpenSUSE (sokat kellett beállítgatni), volt KNOPPIX (pendrive-ról nem volt hajlandó működni), de egyik sem bűvölt el annyira, mint a Puppy Linux.

Egy kis kitérő. Nem vagyok Linux-szakértő, se rajongó, se guru, én egy felhasználó vagyok, aki keres valami mást, egyszerűt, könnyűt, letisztultat, mert nem akarok csomagokra vadászni, kernelt fordítani, config fájlokban turkálni, meghajtóprogramokat összevadászni és így tovább, hacsak nem feltétlenül szükséges.

Egy vázat akarok, egy kiszolgálást, ami arra alkalmas, hogy az adataimmal foglalkozzam rajta, minden más csak parasztvakítás. (Érdekel, milyen operációs rendszer van a mobilodban, a tévédben, a mosógépben? Ugye, hogy nem.) Ebbe nyilván beletartozik a biztonság is, és mivel nincs kolbászból a kerítés, nem gondolkoztam hardveres megoldásokról.

Olyan megoldást kerestem, amely könnyűszerrel elfut akár egy pendrive-ról is, mert ugyebár a hordozhatóság alapkövetelmény – szervízbe megy a gép, lehal a merevlemez, cipelni kell, akármi – mennyire kényelmes már, hogy egy darab USB-kulcsra ott figyel az egész cucc, gyakorlatilag zsebre vágod a géped (természetesen a biztonsági mentéseket nem szabad elhanyagolni jelen esetben sem).

Kell fogni egy darab írható CD-t, el kell gyalogolni szépen a letöltésekhez, le kell szedni a számunkra kedves ISO fájlt, felégetni, Live CD-ről újraindulni, és ennyi az egész. Ha ez megvan, a menüből szépen ki tudjuk választani az Universal Installer névre keresztelt pompás funkciót, amely semmi perc alatt felmásolja a használni kívánt eszközre a szükséges fájlokat. Innentől kezdve indulhatunk arról (már ha a gép támogatja és a BIOS-ban be vagyunk állítva), és meglesz a külön bejáratú operációs rendszerünk.

Persze merevlemezre is lehet telepíteni, de az igazi móka mégiscsak a mobilmódszer. Méret? 100 MB környékén van az egész alapsomag (egy service pack nagyobb mostanság). Ám mégis sok mindent sikerült belepakolni.

Beállítások, home directory, saját telepített programok? Pofonegyszerű módon, az első leállításakor szépen megkérdezi a rendszer, hogy most mégis akarod-e menteni a dolgaidat, és ha igen, akkor a megadott helyen létrehoz egy darab tetszőleges méretű fájlt, ami akár titkosítható is. Könnyen menthető, nem veszel el a könyvtárstruktúrában ezernyi fájl között. Ez természetesen úgy is működik, ha CD-ről történt az indítás, menet közben megtalálja a gépen esetlegesen meglévő Puppy fájlokat.

Könnyűszerrel megtehetjük akár azt is, hogy nekünk tetsző módon újraindítjuk a Live CD-t, miután mindent beállítottunk, hozzáadtunk...

Villámgyorsan indul, RAM-ból fut, olyan sebességgel, hogy csaknem krokodilkönynyeket hullajtottam első alkalommal, utána hozzászoktam, hogy igen, lehet így is csinálni, tíz-húsz másodperc, és ott van előtted a rendszer. Ez olyasvalami, amit elhinni nehéz, látni kell.

Ne tévesszen meg az elnevezés, ami mindenféle idióta óvodai képzeteket keltet az avatatlanokban, nem játékról van szó (lehetett volna a neve mondjuk Krieghund Linux is). Ellenben a használata annyira üdítő, hogy akár játéknak is nevezhető.

Mit is tud e kis jószág? Van neki egy pofonegyszerű felülete, amely, ha mulatságosnak is hat, tud mindent, amit kell, alapjáraton képes megnyitni Office dokumentumokat (PowerPoint kivételével), teszi mindezt a kiváló AbiWord, Gnumeric alkalmazásokkal (opcionálisan OpenOffice is telepíthető). Megnyit PDF-et, PS-t, lejátszik MP3-at, nézeget JPG-t, MPG-et, csaknem mindent, ami felbukkanhat egy átlagos háztartásban, CD-t ír, nyomtat. Alapjáraton van benne Dillo és SeaMonkey böngésző, chat kliens,

képszerkesztő, vektoros rajzolgatós eszköz, egy pár játék, sok minden.

De ha ez még mindig nem lenne elég, számtalan alkalmazás létezik, melyeket önkéntesek készítettek, a Puppy saját csomagformátumot használ (PUP), mivel nem egy meglévő Linux disztribúció lebutításáról van szó (lásd KNOPPIX – Damn Small Linux), hanem az alapoktól való újbóli összeállításáról, de említsük meg a készítőt is, megérdemi, Barry Kauler névre hallgat.

Részemről hozzácsaptam az alaprendszerhez a következőket: TrueCrypt, Opera, VLC Media Player, XMMS, Gaim, ezek a csomagok mind-mind megtalálhatóak a gyűjteményben, click-to-install alapon működnek, ha lehet ilyesmiről beszélni, még egyszerűbb a folyamat, mint egy InstallShield esetén.

Működik, nem pofázik, nem dagadt, nem lomha, hanem olyan, amilyennek egy operációs rendszernek lennie kell. Hogy azért ne csak pozitívumokat írjak, az internetbeállítás nem volt egyszerű (nem találta meg automatikusan a névkiszolgálót), mint ahogy az egzotikusabb monitorfelbontásokkal is akadhatnak problémák, de ne legyünk telhetetlenek. Nem csilivili, nem 3D-s, sőt, mélytengeri bűvárkaland téma sincs benne, néhol turkálni kell itt-ott, de nem többet, mint egy standard Windows telepítés esetén.

Természetesen számos változat létezik, amelyek az alaprendszert egészítik ki, felkészítve azt jól meghatározott feladatok elvégzésére, ezekről Puppy Derivatives néven olvashat többet az érdeklődő. Szerény véleményem szerint jó móka összerakogatni, beállítani saját magunknak, de nem vagyunk egyformák.

Ha szívesen váltanánk, vagy legalábbis kipróbálnánk valami mást, valami újat, valami jobbat, kezdjük ezzel. Lehet, hogy nem is lesz visszanezés a végén. Azonban arra azért nem árt odafigyelni, hogy a Linux NEM Windows.

A Tisza itt még barátságosan csörgedező patakocska

Rákóczi és a turul

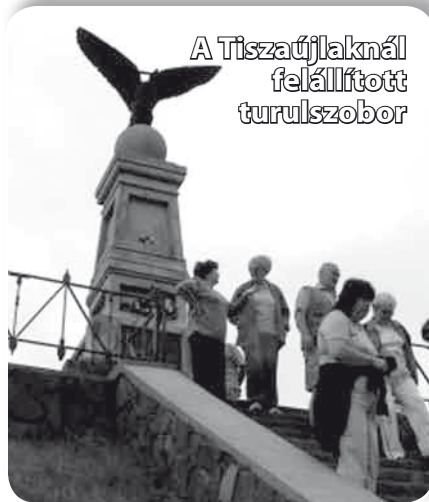
Ahol a Tisza még egy sekély patakocska

Friss élményekkel tért haza nemrég Ukrajna déli részéből, az általunk Kárpátaljának nevezett vidékről Fáy Gábor kollégánk, az alábbiakban az ő élménybeszámolóval kombinált úti beszámolóját adjuk közre.

– Kárpátalja magyar lakossága nagy tisztelettel van a Rákócziak iránt, hiszen a fejedelem itt nevelkedett Munkács várában, erről ma már egy szoborcsoport is tanúskodik a várudvarban – magyarázta Panyakó Mária, az Irkának, a Jó Pajtás kárpátaljai testvérleányának a főszerkesztője. Nekünk igazán nagy a szerencsénk, hogy éppen ő volt a mi idegenvezetőnk, mert hozzáértő ismeretével igencsak kibővítette foghíjas ismereteinket erről a vidékről. Bebarangoltuk a munkácsi várat, amely ősi, fejedelmi sasfészeke volt a Rákóczi családnak attól az időtől kezdve, hogy a magyar honfoglalók a helybéli szláv lakókkal karöltve farönkökből felépítették az erődöt.

A vulkanikus eredetű, kúp alakú kiemelkedésen felépített munkácsi várat hátrahagyva a Tisza felé vettük felfedező körutunkat. Itt tudtuk meg, hogy Tiszaújlak térségében, Beregszáztól néhány kilométerre délre 1703-ban volt a kurucok első győztes csatája az osztrák haddal szemben. A kuruc lovasság megrohanta a labanc sereget, amely megfutamodott, a csapat egy része a Tisza felé menekült és a folyóban lelte halálát, másik része elesett vagy fogságba került. A Rákóczi-szabadságharc első győztes csatája zajlott itt le, amelyben vállvetve harcoltak a magyar és a ruszin felkelők. A győztes csata helyén később emlékoszlopot állítottak, majd 1989-ben egy obeliszket is emeltek, tetejére gömböt, arra pedig egy szárnyait kitaró turulmadarat helyeztek. Ez a turulmadaras emlékmű a kárpátaljai magyarság zaránokhelyévé vált, mostanra már a legnagyobb ünnepek színhelye. Minden év júliusában nagyszabású népiünnepélyt rendeznek ezen a helyen.

A kitárt szárnyú turulmadarat szemlélve feltűnt, hogy a madár karmai között egy kard is látható, éppen úgy, mint ahogy a munkácsi várban nemrég felállított turulszobornál is észre vettük. Erről is Marikától kaptunk felvilágosítást.

A Tiszaújlaknál felállított turulszobor

– Tiszabecs alatt Rákóczi nagy csatát vívott a labancokkal. Véres csata volt, mert sokan elesetek. A csata résztvevői között csak Rákócziinak, a fejedelemnek volt őrangyala, amely turulmadár képében, a magyarok szent madaraként a feje fölött keringett. Egyszer azonban a labancok kiverték a kezéből a kardját. Rákóczi nagyon veszélyes helyzetbe került, de az égből váratlanul lecsapott a turul, karmai között volt egy kard, amelyet a fejedelem azonnal a kezébe fogott. Rákóczi így visszaszorította ellenfelét és legyőzte labanc támadóját. Ezért a turulmadárnak emelt emlékműveknél a madár karmaiban mindig egy kard is látható. Lehet, hogy ez csak egy legenda, de mi, Kárpátalján hiszünk benne.

A Tisza mellett a folyással szemben haladva néhány kilométer után elértünk egy kis faluba, amelynek Európa-híre van. Ferenc József császár még a 19. század vége felé ugyanis elrendelte tudós földmérőinek, hogy határozzák meg a kontinens közepét, mert neki olyan érzése van, amikor Európa térképére tekint, hogy éppen a monarchia területén kell Európa közepének lennie. A tudósok összedugták okos fejüket, vonalakat húzogattak a hosszúsági és szélességi pontok között, majd közölték császárukkal, hogy az ókontinens közepe valóban birodalmának területén van, méghozzá egy kis, Rahó nevű falucskánál.

Így került a Tisza mellé egy obeliszk és egy márványlap, amelyen a következő latin nyelvű szöveg olvasható: „Ez egy állandó, pontos és örök hely, amelyet Ausztria–Magyarországon készült mérőműszerekkel határozottunk meg 1887-ben. Itt van Európa közepe.”

Azóta a méréseket többször is megismélték és a modern, műholdas műszerekkel

A Monarchia földmérői szerint itt van Európa földrajzi közepe

végzett ellenőrzések is alátámasztották, hogy a monarchia tudósai jó munkát végeztek, tévedésük 15-20 méternyi lehet csak. Így néhány méteres eltéréssel két helyen is fényképezkedhettünk Európa közepén.

Persze Rahót nem tekinthetjük vadonátúji településnek, mert a falucskáról az első írásos emlék még 1447-ből származik. Az írás arról szól, hogy ezen a helyen gyülekeztek a betyárok, itt számolták össze a gazdagoktól elvett kincseket, hogy azután a szegények között szétoszták. A falucska lakossága főleg állattenyésztéssel foglalkozott, a juhtenyésztésből származó termékeket messze földön, többek között a mai Bulgária területén is értékesítették. Itt rakták tutajokra a kitermelt sót is a bányákból, az erdők irtásával kitermelt farönköket pedig itt kötötték össze tutajnak, hogy a Tiszán leereszkedve az Alföldre szállítsák. 1720-ban például 94 tutaj indult útnak Rahóról a Tiszán.

Rahótól alig három kilométernyire folyik össze a Fekete és a Fehér Tisza, hogy kialakítsák a mi vidékünkön is már jól ismert szőke Tiszát. A folyó vizének hizlalásához minden valószínűség szerint nagyban hozzájárul az a több mint kilencezer ér, csermely, patak és folyócscsa, amely a hegyoldalból errefelé ömlik a Tiszába.

Utunk a 430 méteres tengerszinten fekvő Rahótól már felfelé vezetett. Amikor elértük a 931 méteres tengerszinti magasságot, már egy újabb jelentős helyhez érkeztünk, a Tatár-hágóhoz. Nevét onnan kapta, hogy 1241-ben ezen a hágón keresztül özönlöttek be a tatárok Batu kán vezetése alatt. A hágónál gyönyörű táj fogadott bennünket, nem is csoda, hogy a tatár hordáknak is megtetszett a vidék. Innen özönlöttek el Európa nagy térségét, fosztogatták-gyilkolták az itt élő lakosságot, Közép-Európától az Adriai-tenger partjáig.

Fáy Gábor

A nadrág hódítása

A nők először a férfiak kalapját kívánták meg. Igaz, a lovagláshoz, vadászathoz férfias szabású kosztümöket vettek fel, egyes különcök pedig nadrágban is jártak. Mint például a férfinéven élő francia író, George Sand. A divattörténetben a nadrág volt az első, amikor a nők nappali viseletként hordtak egy férfruhadarabot.

A mai értelemben vett nadrág keleti közvetítéssel került Európába a 16. században. A nőknek szigorúan tiltották viselését, mivel a férfiak hatalmi jelképe volt. Ruhatárunkban először a felsőruha alá felvett lovaglónadrággént, száz évvel később alsóneműként jelent meg.

A női nadrág első alkalommal az 1800-as évek elején szerepelt divatlapban. A század közepén az amerikai Amelia Bloomer újságíró, a női jogok harcosa törökös, bő szabású nadrággal kívánta megreformálni a női öltözéket. Sikertelenül.

Magyarországon 1895-ben a Vasárnapi Újság arról számolt be, hogy Ausztriában „a szép Kata kisasszony férfiruhában esküdött, fején sarkig érő fátyollal”. Az örömanya és a vendéghölgyek nem botránkoztak meg, mert az újságban közölt kép tanúsága szerint ők is nadrágot viseltek. Ezzel együtt is 1910-ben még ha-

talmas felháborodás fogadta azt a kísérletet, hogy a nadrágszoknya nappali viselet legyen. A nagy párizsi divatházak manökenjeit azért küldték ki egy lóversenyre, hogy divatot teremtsenek a nadrágnak. A rendőrségnek kellett megvédenie őket a felháborodott tömegetől. Csak 1965-ben jött igazán divatba, miután André Courreges francia divattervező bemutatta fehér nadrágos kollekcióját.

Vízhiány

Testösszetételünk mindennél jobban bizonyítja, mennyire fontos és nélkülözhetetlen számunkra a megfelelő mennyiségű folyadék. Víz alkotja ugyanis a tudóknak csaknem 90 százalékát, az agynak megközelítőleg 76 százalékát, vérünknek közel 82 százalékát, testünk izmainak 75 százalékát, csontjainknak kb. 25 százalékát. Ha nem iszunk elég friss, tiszta vizet, akkor sejtjeink megkötik a rendelkezésükre álló folyadékot, agyunk pedig kétségbeesett jelzéseket küld, hogy minél előbb vízhez jusson. Mi azonban nem azt adunk neki, amire szüksége lenne, hanem üdítőt, gyümölcslevet, kávét vagy alkoholt. Ennek köszönhetően szinte egész életünkben vízhiányban szenvedünk, anélkül, hogy tudnánk róla. Csak azt vesszük észre, hogy fáradékonyak vagyunk, légzési és emésztési problémáink vannak. Mindezt gyógyszerekkel próbáljuk kezelni, tovább fokozva szervezetünk vízhiányát.

Nem árt tudni, hogy a szomjúság, ha egyáltalán megjelenik, már a test

vészes kiszáradását jelzi. A felnőttek ráadásul az évek múlásával elveszítik a szomjúság észlelésének képességét, különösen, ha éveken át túl keveset ittak. A kialakuló panaszokat pedig egyszerűen lehetne orvosolni napi 8-10 pohár víz tudatos elfogyasztásával. Ha mindig van víz a közelünkben, akkor talán nem feledkezünk meg arról, hogy rendszeresen igyunk, akkor is, ha nem vagyunk szomjasak. Szervezetünk meghálálja a számára nélkülözhetetlen táplálékot jelentő vizet: jó közérzetet és zavartalan működést kapunk érte cserébe.

Velünk maradtak (5.)

Szöges ellentétben áll?

– **Fején találta a szöget!** – állapítjuk meg egy-egy meglepő kijelentés kapcsán. Holott a szög eltalálása, ha szárát a kezünkben tartjuk, és tőle alig húsz centi távolságról lendítjük felé a kalapácsot, igazán nem nagy mutatvány. Akkor vajon miért mondunk ilyet? Azért, mert a kifejezés valójában nem a vasból készült tárgyra vonatkozik. Német nyelvterületen Nagelnek, azaz szegnek nevezték a céltábla fekete középpontját. Aki ezt a fején találta, vagyis telitalálatot ért el, az valóban bravúros ügyességről tett tanúbizonyságot.

Valódi szögről és zsákról van viszont szó a **kibújt a szög a zsákból** szólásban. Ez a nyelvi formula azt jelenti, hogy megmutatta igazi természetét.

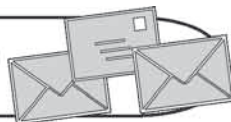

Máris jelentkeznek az apatini sakkversenyünkre

Mint már közöltük, a hagyományos, 33. sakkversenyünket november 15-én rendezzük meg Apatinban a Žarko Zrenjanin iskolában. Néhányan jelezték már, hogy részt kívánnak venni, s a többieket is arra kérjük, hogy idejében, **legkésőbb november 6-áig jelentsék a 064/277-43-64-es telefonon** a szervezőtársaságnak, hogy hány tanulóval (fiúval és lánnyal) jelennek meg a versenyen. Ezt aztán a hivatalos, írásos benevezéssel (név, osztály, kategória) erősítjük meg, és küldjük el elektromos úton (szerk@jopajtas.info) vagy postán a **Jó Pajtás szervezőtársaságába – 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.** – úgy, hogy az **legkésőbb november 10-éig megérkezzen.** Most is egyéni versenyt rendezünk hétfordulós svájci rendszerben, külön a fiúk és külön a lányok számára, és a győztesek (az alsósok is) serleget, a legjobban helyezettek oklevelet és alkalmi ajándékokat kapnak. A résztvevők csak az útiköltséget fedezik, a reggeliről és az ebédéről a szervezők gondoskodnak.

P. J.

MIZUJS?

Kell-e iskolába járni?

Vajon kell-e iskolába járni? Igen, kell! Miért is? Talán azért, mert ott megtanítanak mindenre? Mire valók a tanárok? Az a legfontosabb, hogy a tanárokat tisztelni kell, mégpedig azért, mert megtanítanak írni, olvasni, számolni stb. Jó vagy rossz jegyet kell az iskolában szerezni? Persze hogy jó jegyeket, mert ezzel mutatod meg ki vagy, vagyis hogy mennyit tudsz. Ha jó jegyeket szerez egy gyerek, akkor örülnek a szülei is. Hát erre való az iskola. Tanulni kell!

Papp Noémi, 4. osztály
Kizúr István iskola, Szabadka

Fontunk, szőttünk

Bojcsity Melissza és Krakovszki Henriett

Szabadkán egy kis utcában egy egyszerű ház kapuja mögött egy nagyszerű hely rejtőzik: a Vajdasági Magyar Folklor Központ. Oda látogattunk nemrég az osztályal. Kedvesen fogadtak bennünket. Előadást hallgattunk meg a központ működéséről és tevékenységéről. Megtudtuk, hogy ezen a helyen a néphagyományokat ápolják, és különböző hagyományörző foglalkozásokat végeznek. Csak természetes anyaggal dolgoznak. Kinga néni beszélt a szövésről és a gölöncsérségről. Három csoportra osztottak bennünket, és három néni tanított fonásra, szövésre. Otti néni a fonást mutatta, Juca mama (az én nagymamám) a szarvacskával való gyapjúkigógyó készítését tanította velünk. Teával is megvendégelték bennünket. – **Bojcsity Melissza, 4. osztály, Kizúr István iskola, Szabadka**

Az én csoportom a szövést igyekezett elsajátítani. Táskafület és csigát gyártottunk. Az idő nagyon gyorsan elmúlt, és nem sikerült befejezni a szövést. Azért nagyon jó és érdekes volt a folklorközpontban tett látogatás. – **Illés Szandra, 4. osztály, Kizúr István iskola, Szabadka**

Illés Szandra és Janó Blanka

Illés Szandra (nyuszi) és Németh Marcell (bohóc)

Az szabadkai Kizúr István iskola 4. d osztályának tanuló Ignác Hajnalka tanítónővel a verseci hegyekben levő természetiskolában voltak. Csodaszép élmény maradt számukra az ott tartózkodás. Mindennap nagy-

kat sétáltak és gyönyörködtek a természetben. Az egyik izgalmas esemény a jelmezbál volt. Erről írtak és küldtek képeket.

Amikor nyúl lettem

Nagy volt a sürgés-forgás. A tanító néninek volt arcfestéke. Azzal rajzolt ugyanis ránk tigris-, puma-, nyuszi-, vámpír-, bohóc- és más arccokat. Az is mókás volt, ahogy utánozni próbáltuk az állatokat. Én nyuszi voltam. – **Illés Szandra**

Lepke voltam

Belőlem lepkét varázsolt a tanító néni. Nagyon kifáradtunk, mert a jelmezbálban táncoltunk is. Ráadásul aznap délelőtt sárkányt eregettünk. – **Krakovszki Henriett**

Krakovszki Henriett

Kíváncsi vagy?

1. Többoldalas utasítást kapsz egy új társasjátékhoz, a családban mindenki kételkedve nézegeti. Te hogyan viselkedsz?

- a) Együtt olvasgatjuk, úgyis összehozzuk a lényegét... (0)
- b) Én olvasom az utasítást, a többiek ennek alapján kezdik a játékot. (2)
- c) Hagyom, hogy a többiek rájöjjenek a mikéntjére. (4)

2. Mennyire izgat az elrejtett karácsonyi ajándék?

- a) Egyszer titokban kibontottam néhányat. (2)
- b) Egyszerűen, muszáj volt kikutatnom őket. (0)
- c) Nem akarom becsapni a szüleimet, így sosem kutatok utánuk. (4)

3. Mit jelent a következő mondat: „Ich spreche kein Deutsch“?

- a) Nem beszélek németül. Megnéztem a szótárban. (0)
- b) Fogalmam sincs. (4)
- c) Passz, de németesen hangzik. (2)

4. A barátaiddal rendszeresen együtt jártok bulizni. Egyikőjük egy ideje elmarad. Hogyan reagálsz?

- a) Zavar, de elfogadom. (4)
- b) Ha valamiért megsértődött kibékítem. (2)
- c) Kíváncsiskodok, amíg megtudom az okát. (0)

5. A barátnőd bizalmasan elmondja, hogy becsúszott neki egy egyes matekból. Mit teszel?

- a) Sajnálkozom, de ilyesmi előfordulhat. (4)
- b) Utánanézek, hogy a barátaim nem tudnak-e valahogy segíteni neki. (0)
- c) Azonnal felajánlom a segítségemet. (2)

6. A barátnőd nem árulja el, kivel randizik. Elolvasod a naplóját?

- a) Soha, a napló tabu! (4)
- b) Persze, hiszen csak így óvhatom meg a rossz társaságtól. (0)
- c) Ha rossz irányba változik. (2)

7. Melyik mondat illik rád?

- a) A kíváncsiság érdeklődés a világ dolgai iránt. (2)
- b) A magánéletem rám tartozik. (4)
- c) Egyszer élünk. (0)

PONTOZÁS

Add össze a pontokat és olvashatod az „ítéletet”.

A legjobb barátodnak/ barátnődnek új szerelme van. Megvárod, míg ő maga mesél róla, vagy kérdésekkel bombázod, amíg ki nem szedsz belőle valamit? A tesztből kiderül, meddig vagy képes elmenni, ha hajt a kíváncsiság.

Értékelés

0 ÉS 9 PONT KÖZÖTT: A detektív

Felszabadult, nyitott és kíváncsi vagy. A barátnőd furán viselkedik? Addig idegesíted, amíg el nem mesél mindent. Csomagolt ajándék, telefonbeszélgetés hírességek viselt dolgai – előtted nincs titok. Vigyázz, mert a barátaid tartanak a kíváncsiságodtól, hogy mindenbe beleszólsz. Vedd tudomásul, másnak is van magánélete. Érdeklődésed fedtesd egy új nyelv elsajátításába.

10 ÉS 19 PONT KÖZÖTT: A tapintatos

Benned egészséges kíváncsiság lakik. Utazás, új ismeretek vagy család – érdeklődsz irántuk. Örömmel fedezed fel az új dolgokat, de mindig tekintettel vagy mások magánéletére. Óvatosan a távolságtartással, a barátaid néha elvárják, hogy beleavatkozz az ügyeikbe. Még ha azt is mondják, nem rád tartozik, fontold meg, nincs-e mégis szükségük segítségre. Kérdezz bátran!

20 ÉS 28 PONT KÖZÖTT: Az érdektelen

Belőled hiányzik a kíváncsiság. Mások magánéletének részleteit unalmasnak tartod, a barátaid és szomszédaid szerelmi élete, problémáik hidegen hagynak. Vigyázz, ha ennyire közönyös vagy, más sem lesz rád kíváncsi! Egy igazi barátságban a felek megnyílnak, és tudni akarnak a másik problémáiról. Mutass több érdeklődést, így képes leszel jobban megérteni a barátaidat.

„Kedves Bizalmas!

Elindultunk az iskolába, és nekem nagyon megtetszett egy 7. osztályos fiú. Mindennap találkozok vele, mert egy váltásba járunk. Lassan már semmire sem tudok gondolni, csak rá. Alig várom, hogy kicsöngessenek az óráról! Sajnos, az osztályzataimon is látszik mindez. A kérdésem pedig a következő lenne: Nagy leégés-e, ha a lány kérdezi meg a fiút, hogy akar-e vele járni? Mit szólsz hozzá?

Kivi”

Válasz:

Kedves Kivi!

Nem írod, hogy te hanyadikos vagy, ezért feltételezem, hogy a ötödikbe vagy hatodikba járhatsz, de attól függetlenül, GRATULÁLOK! Miért? Azért mert tipikus tini vagy, és tipikus tiniproblémád is van. Nem jó, hogy a tanulást elhanyagoltad, de időben felmérted a problémát és orvosolhatod is. Csak vigyázz, mert november elején van az intőosztás! Beszélj meg a barátnőiddel, hogy tanuljatok egy kicsit együtt, hogy azt, amit te a nagy szerelmi mámorban nem hallottál, elmondják neked. Mindenki jól jár. Ők, mert ismétlik és összegezik az anyagot, tehát jobban fogják tudni, amikor felelni kell, te pedig azért, mert nem maradsz le a tanulással. Ami a „leégést” illeti, lényegtelen, hogy ki kezdeményez, mindenki „leéghet”, fiú is, lány is, ha nem jól méri fel a lehetőségeket és a másik személy érzelmét. Ha „rossz lóra teszel”, nagyobb a valószínűsége, hogy „leégysz”. Mit kell tenni, hogy jól sikerüljenek a dolgok? Először is jól kell mérni, hogy a fiú mutat-e érdeklődést irántad: pl. gyakran van-e ott, ahol te is, keres-e a tekintetével, hosszasan figyel-e, rád mosolyog-e stb. Ha még a barátai piszkálják is miattad, akkor biztos lehetsz a dolgokban. Tehát csak akkor kezdeményezz, ha biztos vagy abban, hogy a szimpátiának te is tetszel, vonzódik hozzád. Akkor is megtörténhet, hogy semmi sem lesz a dologból, ha tuti látszik, hogy ő is fülig szerelmes beléd. Miért? Mert nagyon sok minden más is közrejátszik az életben. Pl. szegénylősebb fél, hogy a társai agyon cikizik, nem tud mit kezdeni az érzéseivel, vagy ne adj’ isten, a lányoknál még jobban érdekli a foci vagy a kosárlabda. Ha úgy látod, hogy te is tetszel neki, szólítsd meg. (Ne nagy társaság előtt! Legjobb, négy szemközt.) Mondd meg neki, hogy neked nagyon tetszik, és szeretnéd jobban megismerni. A többi, sajnos, a válaszáztól függ!

„Kedves Bori Mária!

Rendszeresen olvasom a Jó Pajtást, és a kedvenc rovataim közé tartozik a Bizalmas is. Nagyon el vagyok keseredve, és eldöntöttem, hogy én is írok. Tizenhárom éves lány vagyok, és két fiút is szeretek. Az egyik 8. osztályos. Őt nagyon szeretem! De! Nem tudom felhívni magamra a figyelmét, még csak nem is köszön, habár már mindent megpróbáltam! Nagyon jó lenne, ha legalább köszönné, ha legalább barátként tekintene rám. Nem merek levelet írni neki, mert biztos, hogy utána az egész iskola olvasná. Ha név nélkül írom, akkor meg nem tudja, kitől jött. (Ugye, ciki!) Nagyon nehezen mondanék le erről a fiúról! A másik szerelmem a párhuzamos osztályba jár. Vele meg az a gond, hogy állandóan más lánnyal van, ami rettenetesen fel tud bosszantani. Melyiknél van nagyobb esélyem? Kérlek, segíts!

Miss Mini”

Válasz:

Kedves Miss Mini!

Azt hiszem, jó lenne, ha átgondolnád az eddigi viselkedésedet a fiúk iránt, és számba vennéd, mi az, ami miatt nem vagy olyan kedves a fiúknak, mint amennyire te szeretnéd. Mivel azt írod, hogy mindent megtettél, hogy felfigyeljenek rád, nagy a valószínűsége, hogy az a „minden” az oka mindennek. Sokszor fordítottan sülnék el a dolgok, mint ahogyan azt mi szeretnénk. Úgy látom, hogy erre a két kis történetre nyugodtan pontot tehetsz, és nyithatsz egy új tiszta lapot. Addig is jól nyisd ki a szemed, hogy felfedezd a tömegben azokat, akik te irántad érdeklődnek, akik a te tekintetedet keresik, akik köszönnek és szívesen tartózkodnak a közeledben. Biztos, hogy akad majd egy-két személy, aki a te szívedet is megdobogtatja. Ezek között nagyobb az esélyed, mint amikor olyan szekér után szaladsz, amelyik nem vesz fel. Hogy elkerüld a cikis helyzeteket, a legjobb, ha nagyobb társaságban vagytok. A közös együttlét, a közös élmények segítenek majd, hogy kievickélj a csalódásból. Foglald le magad szakkörökkel, iskolán kívüli dolgokkal, tánc, nyelvtanulás, testzés (hogy a tanulásról ne is szóljunk!), és meglátod megjelenik az a fiú is, akivel kölcsönösen kedvelitek egymást.

„Kedves Bori Mária!

Tizennégy éves lány vagyok és nagyon boldogtalan! Az én gondom szülői: úgy viselkedek velem, mintha ovis lennék! Ez különösen a kimenőkre vonatkozik. Az osztálytársaimat rendszeresen elengedik a szülei szórakozni, hétvégeken (sőt, van, akik hét közben is!), nekem viszont otthon kell ülni! Olyan kívülállónak érzem magam a többiek között, mert ők állandóan azokról a dolgokról beszélgetnek, amelyekben én nem vettem részt. Nemrégiben nagy hülyeséget csináltam! Egy este kimásztam az ablakon, és elmentem a barátnőmmel a diszkóba. Persze elkapta! Azóta még szigorúbbak! Tudom, hogy aggódnak értem, hogy féltenek, hogy szeretnek, de nekem a barátokra is szükségem van. Ráadásul most még elvesztettem eddigi bizalmukat is. Kérlek segíts, mondd meg, mit tegyek?!

Cinike”

Válasz:

Kedves Cinike!

Azt hiszem, igencsak meggondolatlan voltál, és jól elszúrtad az egészséget. Hosszú időnek kell elmúlnia és neked nagyon jónak, szorgalmasnak, jó tanulónak lenni, ha azt akarod, hogy a szüleid kiengesztelődjenek. Biztos, hogy nagyon megbántottad őket. Tény, hogy nem vagy annyira különös eset, mint ahogyan te gondold, mert sok szülő hasonlóan gondolkodik, mint a tieid. Úgy érheted el, hogy újra bízzanak benned, ha felhagysz a követelődzéssel, ha nem hazudsz a jövőben, ha betartod a megbeszéléteket, pl. mindig időben hazaérsz. És legfőképpen bocsánatot kérsz az anyutól meg az aputól, hogy meggondolatlanul viselkedtél. Addig is barátkozz az iskolában a többiekkel, néhány barátnődet hívd el hozzád! (Beszélj meg a szüleiddel!) És így, lépésről lépésre, újra megszerzed a bizalmat és a lehetőséget is, hogy a szüleiddel az esetleges kimenőkről tárgyalj. De nem maradsz le semmiről sem! Lesz elegendő idő a szórakozásra és a bulizásra idősebb korodban is.

Prométheusz tüze

Hajdanán, amikor Zeus, az istenek királya úgy határozott, hogy az Olimposz hegyére költözik, kísérete mind egy szálig meglepődött:

– Olyan magasra? Olyan messzire? Miért éppen oda?

– Használjátok az eszeteket! – felelte Zeus. – Ha lent lagnánk a völgyben, egy falu szélén, a földi lakók istenek konyhájára járnának, istenek tüzevel és mennykövével játszanának. Hát engedhetjük ezt? Az ember szépen lassan ellesné az összes isteni csodát, és nekünk nem maradna semmink. Az Olimposz ellenben magas, az Olimposz messze van, az Olimposzra senki emberfia nem merészkedik fel.

Zeus és kísérete tehát késlekedés nélkül, teljes felszereléssel a hegycsúcsokra költözött, ahol minden képzeletet felülmúló gyönyörű aranypalota várta őket. A felvonóhid helyét sűrű felhő borította, mely csak isteni parancsra emelkedett fel vagy süllyedt alá. A felhők fölött mindannyian békésen iszogatták a nektárt, és eszegették az ambróziát, melytől örökifjak és halhatatlanok voltak. Egyéb kiváltságaikra is gondosan ügyeltek: uralták a mennykövet, az esőt és a szelet. No meg a tüzet.

Akkoriban a földlakók nem is álmodtak ehhez foghatóról! Az Olimposz magas volt, tehát senki emberfia nem merészkedett fel rá. Zeus, az istenek királya elégedett lehetett. Míg fel nem bukkant Prométheusz.

Ereiben volt egy csepp istenvér, két csepp titánvér, leginkább mégis az emberekhez húzott. Borzasztóan sajnálta, hogy az ember még oly kevés dolgot ismer, hogy agyonhajszolja magát, és mégsem látja eredményét. Megtanította ezért a földművelésre, a tehénfejésre, megtanította eke elé fogni a lovat, hogy ne az ember húzza az igát, megtanította gyógyítani. Ám mindezt kevesellte. Miért

nem foglalkoznak egy kicsit az emberrel az Olimposz istenei?

Prométheusz nem irigyelte az istenek halhatatlanságát, sem viláгурalmát. De miért nem osztják meg az emberrel legalább a tüzet? Mindjárt más lenne a földi élet! A tűz megmelegítené az embert, kenyeret sütné neki, megolvasztaná a fémeket és megtanítaná sok szép mesterségre.

Addig-addig foglalkoztatta Prométheuszt a gondolat, míg egyszer minden bátorságát összeszedve felsettenkedett az Olimposzra, és ellopta az istenek tüzeit. Levitte a völgybe az embereknek, akiknek valóban sokkal könnyebb lett az életük.

Neki azonban kegyetlenül bünhődni kellett tettéért! Zeus, az istenek királya egy sziklához láncolta, és hatalmas saskeselyűt küldött rá, hogy nap nap után kínozza, marcangolja.

Számtalan sok év telt el, míg végre a sziklához tévedt egy bátor ember, a hős Héraklész. Első nyilvesszőjével leterítette a saskeselyűt, és egyetlen kalapácsütéssel szétzúzta Prométheusz béklyóját.

Prométheusz szabad volt, Zeus, az istenek királya pedig nem látott a dühtől. Hiszen Prométheusznak isteni parancsra az idők végezetéig sziklához láncolva kellett volna élnie! De mert uralkodásának hosszú évei alatt Zeus bölcsebb lett egy szemernyi, olyan ítéletet hozott, hogy a kecske is jóllakjon, és a káposzta is megmaradjon: Prométheusznak élete végéig egy kis béklyót kellett viselnie az ujján, egy darab kővel. Gyűrűt...

Ez azonban egyáltalán nem lényeges. A legfontosabb, hogy a tűz, Prométheusz tüze végérvényesen az emberé lett.

Görög mitológiai mese

Illusztráció: Kyrú

Hajdani postások

a rabszolga haja újból kinőtt. Csak ezután küldte el a címzetthez, aki ismét leborotváltatta a rabszolga fejét, így elolvashatta a „levelet”. Kürosz azonban nemcsak erre a módszerre hagyatkozott, különben soha nem tudta volna kiépíteni hatalmas birodalmát a kor követelményeinek megfelelő gyors futárhálózat nélkül.

Ma sem mindig veszélytelen a postások munkája, de mi ez ahhoz képest, amit a korábbi évszázadokban vállalniuk kellett. Indiában a futárok Y alakú botot hordtak magukkal elővigyázatosságból, hogy ennek segítségével fojtsák meg

a rájuk támadó kígyókat. A 16. századi Európában a postát szállító futárok lándzsát hordtak. Ezzel tudták eljleszteni a rablókat – de segítségükre volt akkor is, ha a megáradt patakok akarták átugrani. Amikor 1673-ban Amerikában New York és Boston között beindult az első postaszolgálat, meglehetősen meghosszabbította a küldemények szállítási idejét, hogy a lóháton utazó postásoknak útjelzéseket kellett vágniuk a fába. Az sem volt ritka, hogy útközben beálltak ökröt terelni. Némi többletjövdelemre tettek így szert, mert nem voltak túlfizetve.

Az anekdota szerint Kürosz perzsa király az időszámításunk szerinti 6. században kopaszra nyírt rabszolga fejér írta fel titkos üzenetét, majd megvárta, amíg

Tedd őket a helyükre!

Az összekevert szóláshasonlatok nem okoztak komoly fejtörést a szabadkai J. J. Zmaj iskola 3. c osztálya tanulóinak. Nem sikerült ugyan mindegyiküknek mind a tíz szólást pontosan helyerakni, de igyekeztek mindenképpen dicséretre méltó. Álljon itt a beküldők névsora: Györfi Tihámér, Sziveri Dániel, Jurcsák Hajnalka, Molnár Andor, Vukov Johanna, Papp Iván és **Besnyi Botond**. Mivel Botondnak mind a húsz mondata pontos lett – mindegyik szóláshasonlatot kétféleképpen lehetett befejezni –, így ő kapja a jutalmat.

Íme a pontos megoldás:

1. bunda – tej
2. hat pár rendőrcsizma – tők
3. Marci Hevesen – hal a vízben
4. tyúk az ábécéhez – hajdú a harangöntéshez
5. katonatiszt – köles
6. gyík – csík
7. gödény – kefekötő
8. jégeső – kocsis
9. a fába szorult féreg – számár
10. méh – hangya

Ki vagyok én?

Kiderül, ha az alábbi meghatározásokat figyelmesen elolvasod. Megfejtésül 10 állatnevet kapsz. Ezeket küldd el a Zsibongónak! Le is rajzolhatod egyiket-másikat valamelyik meghatározás illusztrációjaként.

Beküldési határidő: november 3-a.

1. a) A kígyótól nem ijedsz meg.
b) Ha megijesztenek, gömbölyű leszel.
c) Szúrós hangulatod van.
2. a) Te mindig kétszínű vagy.
b) Neved a közlekedésben is használatos.
c) Vegetáriánus vagy.
3. a) Folyton lóगतod az orrod.
b) Lépteid alatt megremeg a föld.
c) A cirkuszban is szerepelhetsz.
4. a) Mindenkit csak utánozol.
b) Soha nem jársz borbélyhoz.
c) Állítólag rokonok vagyunk.
5. a) Játékosságod filmsztárrá tett.
b) Tüdőd van, mégis víz alatt élsz.
c) Sokan halnak gondolnak.
6. a) Eléggé gerinctelen vagy!
b) Nem vagy éppen a gyorsaság bajnoka.
c) A házad mindig kéznél van.
7. a) Mesehős vagy.
b) Otthonod az erdő.
c) Gyakran túljársz mások eszén.
8. a) Szemforgató vagy.
b) A rovarok félnek a nyelvedtől.
c) Az álcázás mestere vagy.
9. a) Fogmosás nélkül is erősek a fogaid.
b) Lapos farkad evezőnek használod.
c) A vizekben építkezel.
10. a) Hamarabb tanulsz meg úszni, mint járni.
b) A szúnyogok ellensége vagy.
c) A mesében királyfivá változol.

Szomorú ősz

Ezt az évszakot nemhiába nevezzük így. A verőfényes nyár után bizony nehezen megy az átállás a szürke, szeles napokra. Ilyenkor hajlamosabbak vagyunk az elhízásra. De lássuk csak miről is van szó.

A nyári napfény hatására nemcsak a növények anyagcseréje gyorsul fel, hanem mi is megváltozunk. A nagy melegben nem kívánjuk úgy az ételt, az édességet, sokkal inkább a gyümölcsöt, a gyümölcslét. Logikus a következtetés: kevesebb kaló-

ria, kevesebb bosszúság a felszedett kilók miatt. De amikor beköszönt az ősz, az esős, borús idő hatására a mi szervezetünk is átáll, már nem annyira a zamatos gyümölcsöt kívánjuk, sokkal inkább egy édes csokoládé vonja el figyelmünket azon igyekezetünkől, hogy csinosak maradjunk. Persze azért ez sem végzetes bűn, mert a kakaó – így a csokoládé is – örömhormonokat tartalmaz, mely jobb hangulatra serkent bennünket.

-si-

Sz-s

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

Az utas nagy nehezen elhelyezi hatalmas bőröndjét a csomagtartón egy hölgy feje fölé.

– És ha rám esik? – kérdezi a hölgy.

Erre az utas:

– ...

A poén a rejtvényben.

Vízszintes sorok: 1. A poén első része (folytatás a függőleges 9. sorban), 10. Köszönés, 11. Újság, 12. Házörző, 13. 1450 római számmal, 15. Olasz költő, az Isteni színjáték írója, 17. Mennyi ideje? 19. Fejetlen daru! 20. Nagy osztrák zeneszerző, 22. Ragadozóhal, 23. Vita része, 24. Szerb kérdőszó, 25. Népiesen nővér, 27. A tantál vegyjele, 28. A park rendjére ügyelő, 30. Igeköető, 31. Fordítva hibázik, 32. 51 római számmal, 34. Női név, 37. Létezem, 40. Becézett szülő.

Függőleges sorok: 2. Mutatószócska, 3. Érzékeny virág, 4. Favágó eszköz, 5. J. L., 6. Remény szerbül, 7. A kender is ez, 8. Tengeri emlős, 10. A poén befejező része (folytatás a vízszintes 39. sorban), 14. Tivadar becézve, 16. Numero eleje, 18. Azonos a vízszintes 17. sorral, csak „m” nélkül, és rövid o-val, 21. Finom sütemény, 26. Csermely, 28. Zsákmány, szerbül, 29. Fordítva ék, 30. Házörzője, 32. Albán pénz, 33. Adriai üdülő, 35. Sok E, 36. K. Y., 38. Lutécium.

1	2	3	4		5	6	7		8	9
10				✿	11			✿	12	
	✿	13		14	✿	15		16		
17	18				✿	19		✿		
20					21	✿		✿	22	
23			✿	24	✿	25	26			
27		✿	28			29		✿	✿	
	✿	30		✿	31			✿	32	33
34	35			36		✿	37	38		
39					✿	40	NY			

Betűrejtvények

1

A K	RÉ
--------	----

 2

O
ETT

 3

M	A
D	

 4

H	G	VRSNY
A		

Skandináv rejtvény (31.)

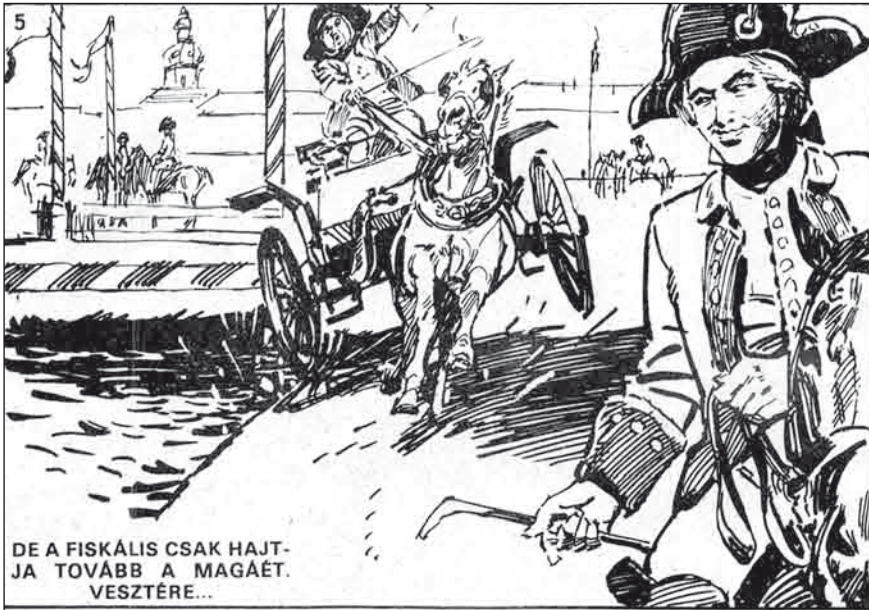
Október 29-e ünnepnap Vajdaságban. Ennek a nevét kell megfejtenetek.
Ezen a napon adják át a Pataki-gyűrűt az évad legjobb színházi alakításáért.

	JÓTEKONYKODIK	NEM MEGY MOZGÉKONY	51	NÉMET HINEMŰ NÉVELŐ	CÁFOLATOD	IGEN BETŰI GÖRÖG SZIGET	EGYFAJTA TÁNC	◆
	NÉVELŐ		A HEGEDŰ TARTOZÉKA				1000	
				IDE				
	SZABÓ-SZERSZÁM (ÉK. H.)			MÁJUSI VIRÁG			ENYÉM, ANGOLUL	
	VÉGTELENŰL MÉR KORLÁTOZOTT		SKANDINÁV NEMZET MÉRGES (ÉK. F.)				KETTŐZVE JÁTÉK	
							SZERZETES	
KÉN	◆	NOMÁD (ÉK. F.)			LATIN KÖTŐSZÓ		ADRIAI KIKÖTŐ GÁZLÓ-MADÁR	
LEKVÁR		AHOGY						
	VILLÁM-CSAPÁS			GRAMM	DUZZAD			◆
	SUGÁR				JUT NEKI			
ROSSZ-INDULATÚ (ÉK. F.)			HIDROGÉN	INDÍTÉK		PISZÁR JÓZSEF	KORSZAK	PAPÍRRA RÖGZÍT
MAGAM								
	MÁTRIX SZEREPLŐJE		A 3. SZEMÉLY	ÉGITEST		FORDÍTVA ÁM!		Ú FELE
	DEHOGY!		DEHOGY!	NORD		AUSZTRIA		ÉSZAK
◆							KÖZTERÜLET	

A két Trenck

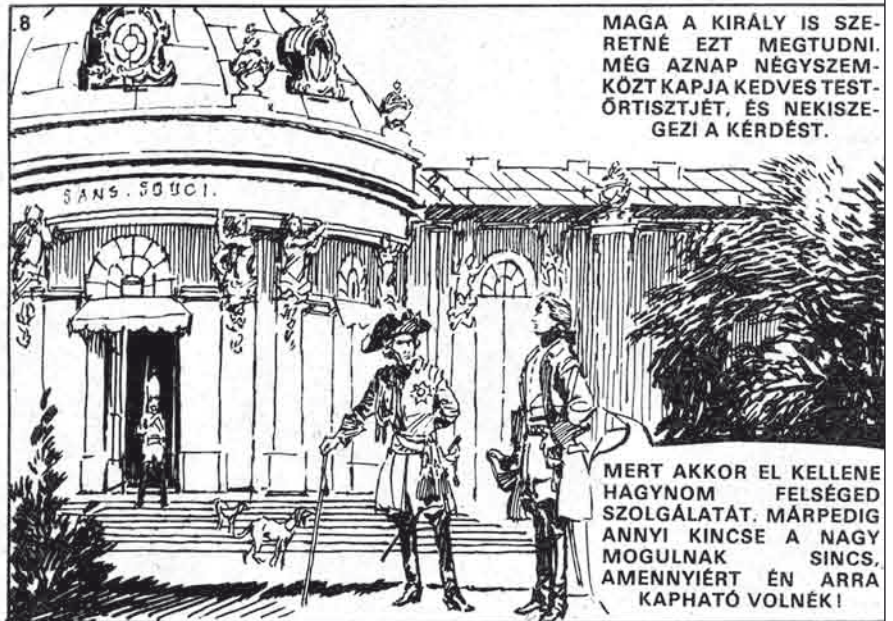
Rajzolta: Zórád Ernő

5
DE A FISKÁLIS CSAK HAJTJA TÖVÁBB A MAGÁÉT. VESZTÉRE...

7
LÁTOTT MÁR ILYET A VILÁG? PEDIG NEM DÜSKÁL A PÉNZBEN. A CSALÁDI BIRTOKRÓL ALIGHA ÉLVEZ TÖBB JÖVEDELMEZT ÉVI EZER TALLÉRNÁL. VAJON MIÉRT DOBJA EL MAGÁTÓL A SZERENCSEJÉT?

8
MAGA A KIRÁLY IS SZERETNÉ EZT MEGTUDNI. MÉG AZNAP NÉGSZEMKÖZT KAPJA KEDVES TESTÖRTISZTJÉT, ÉS NEKISZEGZI A KÉRDÉST.

MERT AKKOR EL KELLENE HAGYNOM FELSÉGED SZOLGÁLATÁT. MÁRPEDIG ANNYI KINCSE A NAGY MOGULNAK SINCSE, AMENNYIÉRT ÉN ARRÁ KAPHATÓ VOLNÉK!

9
DERÉK FELELET VOLT. TRENK KIÉRDEMELTE VELE, HOGY A KÖVETKEZŐ UDVARI BÁLON ELSŐ TÁNCOSA LEGYEN AMÁLIA PRINCESSZNEK, A KIRÁLY LEGFIATALABB HÜGÁNAK.

MAJD ÉN KÁRPÓTOLOM A VESZTESÉGÉRT. HOLNAP ESTE LÁTOGASSON MEG.

(Folytatjuk)

HOROSZKÓP

KOS

Hajlamos vagy némi könnyelműsége, figyelj hát oda jobban! Az is lehet, hogy a szokottnál is feledékenyebb leszel. Ügyelj rá, nehogy megbánts valakit, vagy megfeledkezz egy fontos eseményről, esetleg valakinek egy jeles napjáról!

BIKA

Szúcsformában vagy. Nagyszerűek a lehetőségeid, hogy kimagasló teljesítményt érjél el a sportban vagy a suliban. A hét közepén észrevehetően teljesülnek vágyaid, álmaid, amelyek már régóta fájdtották a szíved. Most mindenre lesz lehetőséged.

IKREK

Nem szereted, ha a barátaid kiszámíthatatlanok, esetleg szeszélyesek. Szeretnél lezárni bizonyos történéseket, de ez nem megy olyan gyorsan. Azért mindenestre nem árt legalább belekezdeni. Viselkedj mindig udvariasan és tapintatosan, legyél nagylelkű és nagyvonalú!

RÁK

Ezen a héten is folytatódik a sikersorozatod. De sajnos nem mindent értékelsz eléggé. A hét elején bájosságoddal hódítasz, a továbbiakban élénk tekinteteddel nyugtázod le a környezetet. A hét közepe szerencsésen alakul, amennyiben új dologba mersz kezdeni.

OROSZLÁN

Nagyon szeretsz kényelmesen, békésen szemlélődni, de időről időre mégis feltámad szívedben a vadászszenvedély. Azaz hódítani szeretnél, új kapcsolatokra, mindenekelőtt izgalmas és tartalmas élményekre vágysz. De önmagától semmi sem teljeseedik be. Ehhez fel kellene hagynod a passzív szemlélődéssel.

SZŰZ

Nagyon szeretnéd meggyőzni a barátaidat arról, hogy igen könnyed, vidám és laza vagy. Ami alapjában véve nem rossz. Az is dicséretes törekvés, hogy mindenáron szellemes társalgónak akarsz látszani. Ha nem nagyon megy a könnyedség, semmiképpen se erőltess. Ez főként a szellemeskedésekre lehet igaz.

MÉRLEG

A héten résen kell lenned, mert igen sokszor félreértésre kerülhet sor, főleg, ha döntés elé állítanak. Azt is tudnod kell, hogy a szórakozás szükséges dolog, de túlzásba nem szabad esni. A határt azonban nagyon nehéz megtalálni, túllépni viszont annál könnyebb.

SKORPIÓ

Okosnak és ügyesnek képzeld magad, vagyis szeretnéd azt hinni, hogy apró ravaszkodásokkal lassan irányító szerephez juthatsz a társaságban. Rövid távon számíthatsz a sikerekre, simulékonyágodat szívesen fogadják. De ha kiderül, hogy a segítő szándék mögött hatalmi törekvés húzódott meg, bizony kemény ellenállásba ütközöl.

NYILAS

Elégedetlen vagy a jelenlegi viszonyaiddal, és állandóan megpróbálsz kitörési pontokat keresni. Ez persze nem könnyű feladat, elsősorban azért, mert nem tudod pontosan megfogalmazni, mi is valóban a problémád. Nem biztos, hogy az akadályokat a környezetben kell keresni.

BAK

Változatlanul nagy önuralomra van szükséged ahhoz, hogy a legfontosabb kapcsolataidban fenntartsd az érzelmi egyensúlyt. Igényled, hogy gyakran kerülj a társaság középpontjába. Ne vegyél mindent komolyan, így sokkal kevesebbet izgulsz. Tudod jól, ahhoz, hogy a társaságod elismerjen, személyes példamutatással kell elől járni.

VÍZÖNTŐ

Ezt a hetet álmaid hetének is nevezhetnénk. A hétvégén szerencsésen alakulnak a dolgaid, azonban nem árt vigyázni, mert a féltékenység minden szép kapcsolatot megmérgezhethet. Próbáld meg embertársaiddal, környezetted szemszögéből szemlélni az eseményeket! Ne csak a magad igazát hangoztasd!

HALAK

Nem vagy hajlandó semmiféle érzelmi megalkuvásra, ha éppen új kapcsolatokat kötsz. Bármennyire is rokonszenves valaki, akarva akaratlan feltételeket szabsz. Ugyanis csak akkor vagy hajlandó elfogadni az illetőt, ha ő minden tekintetben tudomásul veszi a véleményedet és a döntéseidet.

Turisták

A turistacsoport egy régi kastélyban sétál. Az idegenvezető lelkesen mesél:

– ...és ebben az ágyban feküdt többek között Frigyes király, Mária Terézia, Goethe és Napóleon.

– Ez elképesztő – tátja el a száját az egyik látogató. – Együtt?

Racionális

A juhásztól megkérdezik, hány éves.

– Honnan tudjam? Én csak a juhokat számolom, mert azt ellophatják.

Hatástalan

Karikás szemű férfi lép be a rendelőbe, és elkezd panaszkodni:

– Doktor úr, segítsen rajtam! Olyan környéken lakom, ahol egy csomó kutya van. Amikor lefeküdnék aludni, valamelyik mindig rázendít, aztán éjszaka az egész falka ott ugat az ablakom alatt.

Az orvos kivész a szekrényből egy fiolát.

– Szerencséje van. Most kaptam ezt a szuper erős altatót, meglátja, ettől nyugodt lesz az éjszakája.

Két hét múlva visszajön a páciens, ha lehet, még fáradtabbnak tűnik.

– Na mi van, nem használt az altató? – kérdezi az orvos meghökkenve.

– Szörnyű, doktor úr. Mire elkapok egyet a dögök közül, és letuszkolom a torkán, vége van az éjszakának.

Vihar után

– A ti sátratokat is megrongálta az a nagy júliusi vihar?

– Nem tudom. Még nem találtuk meg.

Pecások

– Órák óta adja a tanácsokat, hogy mit csináljak – mondja a horgász. – Itt a bot, próbálja meg!

– Ugyan! Nincs nekem ehhez türelmem!

Cukrászdában

A férfi megkérdezi az eladónőt a cukrászdában:

– Tessék mondani, friss a mézes sütemény?

– Nem, nagyon régiek és össze vannak száradva.

– És a keksz?

– Inkább vigyen a mézesből.

Gyanús

Egy nő zokogva áll az ügyeletes rendőrtiszt előtt a kapitányságon, hogy bejelentse, eltűnt a férje.

– S nem tűnt fel önnek semmi a férje viselkedésével kapcsolatban? – kérdezi a rendőr.

– Tulajdonképpen semmi – mondja szigovga az asszony. – Hacsak az nem, hogy ma reggel két nagy bőrönddel ment el futni.

Húst hússal

Azt mondja a székely asszony az ebédnél a fiának:

– Ne csak a húst edd, a káposztát is, az éppoly jó!

– Nem hiszem azt, édesanyám. Ha éppoly jó volna, a kutyák már a kertben megették volna.

Hegedű

Pistike hegedül. A koncert előtt szépen előveszi a hegedűt, majd kinyitja, de látja, hogy egy fegyver van benne.

Felkiált:

– Na, el tudom képzelni apámat a bank előtt a hegedűvel...

Hasonlóság

Ketten beszélgetnek:

– Érdekes... Rólad mindig egy kollégám jut eszembe.

– Miért? Hasonlítok rá?

– Nem, de ő is tartozik nekem tízezer dírárral.

Tetthely

– Halló! Rendőrség!

– Igen.

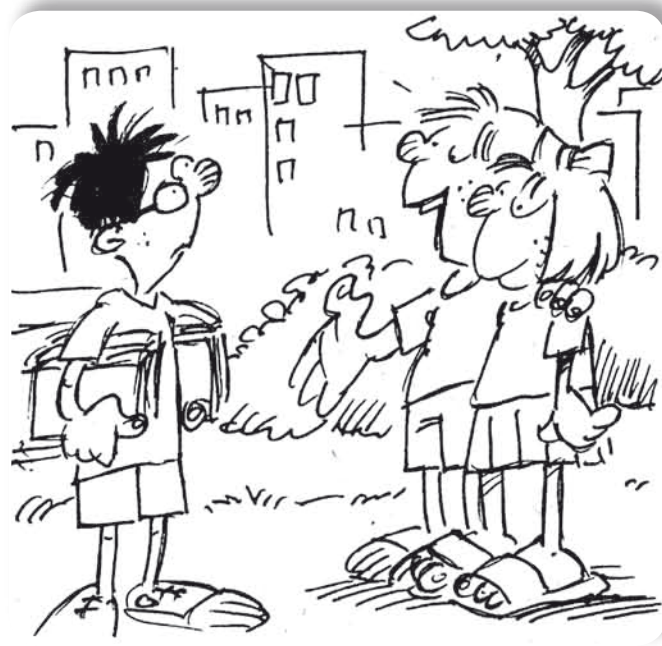
– Ott vannak?

– Igen.

– Na maradjanak is ott, különben lóttek a jogsimnak.

– Még jó, hogy a mobilom madárcsicsergés csengőhangra van beállítva...

– Szeretnék megkérni, hogy tíz év múlva legyél az esküvői tanúm!

Az alkotás lázában

Aktot fest a fiatal festőművész. Egy ideig próbál tárgyilagosan a témához állni, de aztán nem bírja tovább, odaugrik a modellhez, megragadja a kezét és megcsókolja.

- Na de, művész úr, mindig ilyen rámenős a modelljeivel? – kérdezi a lány.
- Ne haragudjon, maga az első modell, akinek megcsókolom a kezét.
- És sok modellje volt már?
- Még nem sok, csak négy. Két alma, egy narancs és egy váza.

Visszavonulás

Régi ismerőse állítja meg az énekeset.

- Hallom, visszavonultál. Nem énekelsz többet.
- Igen, eltiltott az orvos.
- Melyik? Amelyik a szomszédodban lakik?

Nahát!

- A tehén beszélget a macskával:
- Ilyen kicsi és már bajszot visel?
  - Ilyen nagy és semmi melltartó?

Kicserélné

- Tessék kicserélni ezt a hibás könyvet.
- Szívesen. És mi a hibája?
- Háát... nem tetszik a vége.

Bíróságon

- Vádlott, miért lopta el azokat az ezüstkanalakat?
- Az orvosom a hibás, ő írta fel: naponta három evőkanál...

Találósok

- Mi az: pici, fehér és két pötty van az oldalán?
- Hópehely fülvédőben.
*
- Hogy hívják a légy legyezőjét?
- Légykondicionáló.
*
- Miért van a medvének bundája?
- Hogy nézne ki dzsekiben?
*
- Miért zümmögnek a méhek?
- Mert nem tudják a szöveget.
*
- Melyik kos gyilkol?
- A gyilkos.
*
- Mikor sírt utoljára Aladdin?
- Mikor eltörött a mécses.
*
- Kérek egy kétágyas szobát.
- Déli fekvéssel?
- Dehogy, esti fekvéssel.

Dühös asszonyka

- Már megint átverték – mondja Petrezselyemné a férjének. – Ez neked megfelelő cserelakás? Hiszen ennek még ablaka sincs!
- Na de drágám, az még csak a lift!

Pihenőnap

- A kaszkadőr megy az úton vasárnap, amikor elüti az autót:
- A fenébe, megmondtam, hogy hétvégén nem dolgozom!

A modell

- Két színész beszélget.
- Úgy hallottam, modellt álltál valami festőművésznek.
- Igen, mégpedig aktot. Az a kép címe, hogy „Éva és a kígyó”.
- És mondd, Évát kiről mintáztad?

Babanézőben

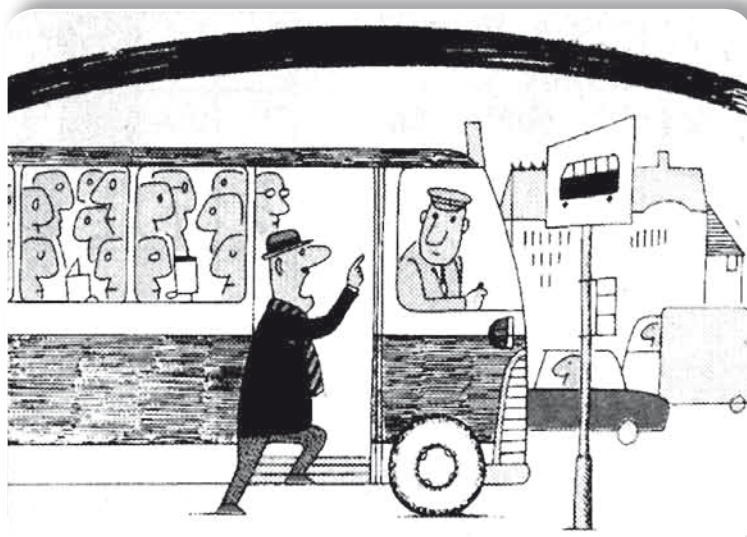
- A feleség szülei megtekintik az újszülött kisbabát. A mama büszkén állapítja meg:
- Nahát, a szeme, az orra, a bőre színe, a gödröcske az arcán épp, mint az anyjé!
- Rám nem is hasonlít? – kérdezi az ifjú papa.
- Nyugodj meg, fiam – mondja az anyósa –, holnap jön a te édesanyád, és a kicsi mindenesztül rád fog hasonlítani!

Új főnök

- Az újonnan kinevezett főnök alighogy elhelyezkedett a szobájában, benyit hozzá egy fiatalember. Erre ő rögtön felkapja a telefont, s hogy látszon, milyen fontos személy, beleszól a kagylóba:
- Hogyne, igazgató úr, kitűnően érzem magam önöknél. Akkor este találkozunk. Viszlát!
Helyére teszi a kagylót, majd a fiatalemberhez fordul:
- Nos, mit óhajt?
- Tulajdonképpen csak a telefont jöttem bekapcsolni.

Abszolút

- Ki az abszolút sovány?
- Aki magában beszél és kihallatszik.

- Hajtson gyorsan, mielőtt újra felemelik a jegyek árát!

- Nyugi, mama, ezek a tankönyvek az év végén is ugyanilyen szépek lesznek!

Huba

Beszélgetés a Szarvas Gábor Nyelvművelő Verseny idei győztesével

Mindig szívesen megyek egykori iskolámba, az óbecszi Petőfibe. Most is oda igyekszem. Igazi vénasszonyok nyara van, csak a sok lehullott tarka levél árulkozik arról, hogy itt az ősz.

Adán minden évben október derekán tartják a Szarvas Gábor Nyelvművelő Napokat. Ilyenkor gyakran eszembe jutnak az egész napos versenyek, s az esti író-olvasó találkozók, melyek szép emlékek maradtak.

Az idén Óbecséről a hatodikos Csernyák Huba jeleskedett: a Nagyszülők és unokák című pályázatra jelentkezett, s munkájáért első díjat érdemelt.

Ezekkel a gondolatokkal érkezem meg az iskolába. A magyar szaktanteremben már vár rám Huba és magyartanára, Szűcs Budai Engbert.

Nagy halom könyv lapul az asztalon.

- Ezt mind Adán kaptad?

- Igen. Az Egri csillagok, A két koldusdiák, Beszterce ostroma, Aranyásók Alaszkában, Történelmi atlasz, a Windjammer-ház.

Itt van Huba dolgozata is. Ha hiszitek, ha nem, érettségi dolgozatnak is beillik. Tizenkét oldalas! Belelapozok: az első oldalon lévő fényképen szív alakban a nagymamája kicsi babával.

- Igen, a nagymamám mesélt sokat a gyermekkoráról - mondja Huba nyomban -, arról hogy milyen házban laktak, milyen játékokkal játszottak abban az időben. Mesélt a csutka-

Nagyszülők és unokák

Nyelvi különbségek a családban

A tanár úr

babáról, a rongylabdáról, a sántaiskolázásról. Meg arról is, milyen szokások voltak akkor. Főleg az ünnepekhez fűződők érdekeltek: a karácsonyhoz, húsvéthoz. Hogyha templomba mentek, szép ruhába öltöztek. A vásárban vettek krumplicukrot, mézes szívet, bocskort, fából faragott talicskát. Mivel sok időt töltöttem nála, előkerültek a fényképek is a dédiék házáról, ahol még kemence volt, meg tisztaszoba, rokka...

Én is meséltem a nagyinak a mai korszerű eszközökről, a számítógépről, a számítógépes játékokról, a mobiltelefonról. S végül mindezt leírtam, a tanár úr utasításokat adott, és kijavította.

- Milyen érzés átvenni a legjobbnak járó díjat?

- Sokat dolgoztam a pályamunkámon, s nagyon örültem az elismerésnek, meg a sok jutalomkönyvnek. Nagyon büszkék rám: először is a tanár úr gratulált, majd otthon a szüleim, a mamám.

- Biztosan szeretsz olvasni is, ha már ilyen szépen fogalmazol. Ott láttalak az iskolánapi ünnepségen, mesét mondtál. Meg hegedültél.

- Fogalmazni harmadikos koromban tanultam Palotás Alexandra tanító néninél. Negyedikben szerettem meg az olvasást. Főleg a meséket. Ma már regényeket olvasok, legkedvesebb olvasmányaim Móra Ferenc művei, A Pál utcai fiúk, a Kincskereső kisködmön, Lengyel Dénes: Mondák könyve. A történelmi tárgyú könyvek is érdekelnek. A hegedűt is kedvelem. Meg szeretek segíteni apukámnak kinn a határban.

- Jövőre ott leszel a nyelvművelő vetélkedőn?

- Igen. Most végighallgattam a versenyt, s nagyon tetszett, ha a tanár úr egyezik velem, megyek.

Gratulálunk Hubának, s kívánjuk, hogy jövőre is ilyen szép eredményt érjen el a nyelvművelő versenyen.

Koncz Erzsébet

Petőfi Sándor
Művelődési Egyesület Budiszava

Tisztelettel meghívjuk, hogy jelenlétével tegye ünnepélyesebbé egyesületünk történelmi-művelődési műsorát, amellyel a budiszavai Magyarok Nagyasszonya katolikus templom fennállásának 100. évfordulójára emlékezünk. Az ünnepséget 2008. október 25-én este 18 órai kezdettel tartjuk a Kör épületében.

Fellépnek az egyesület szakosztályainak képviselői: a szavalók, az énekesek, a táncosok, valamint a kórus. Az ünnepséget az újvidéki Petőfi Sándor MME Peart Képzőművészeti szakosztályának alkalmi kiállítása kíséri. Szíves megjelenésüket kérjük jelentsék a 719-042 vagy 719-060 telefonokon.

Tisztelettel: **Juhász András** elnök

Budiszava, 2008. 10. 03.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Téjékoztatási valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő
magyarok megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordjevi út 2. Szabadka
support@tippnet.co.yu www.tippnet.co.yu

Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
 ■ Kiadja a Magyar SZÓ Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Kókai Péter** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
 ■ Főmunkatárs: **Tripolszki Zsuzsa** ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381/21/ 475-400-9 (csak fax) ■
 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
 ■ Dinár-folyószám: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám): 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
 ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
 ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
 ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info ■